

Veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A. R. L. U. S.

IN ACEST NUMAR:

**Să stingem
„războiul rece“!**

de ILYA EHRENBURG

pag. 5

Voiajul meu în America

de SERGO MIKOIAN

pag. 7

Correspondență telefonică

La RIGA, în aceste zile

de NICOLAE MORARU

Cum un an, cu ocazia Decadei Republicilor Sovietice Baltice, care a avut loc în țara noastră, Evgheni Biron, vicepreședintele Asociației de prietenie cu străinătatea din R.S.S. Letonă, îmi povestește: „Noi îi spunem Capitalei republicii noastre, frumoasa Riga — orașul verdeții, florilor și porumbeilor, orașul monumentelor istorice și al muncii inspirate de astăzi, ale cărei rezultate vor deveni miine monumente remarcabile ale construirii comunismului“.

Am acum prilejul să văd toate acestea cu ochii mei, în zilele însorite de sfârșit de mai, în partea aceasta a marelui întins al Uniunii Sovietice unde — după cum ni se părea nouă românilor, — ar fi trebuit să fie frig, un cer mereu înnoirat, vânt și ploaie. Nimic din toate acestea! Cerul e de un albastru azuriu, nici un norișor nu se profilează pe orizont.

Cu adevărat Riga este un oraș superb. Străzile ei drepte se profilează pe întinsul încadrat de malul Mării Baltice și liniștilele ape ale Daugavei și Lielupei. Ele ne întâmpină cu aspect de sărbătoare, mereu firesc aici, dar care ne încălzește inima în plus datorită drapelului țării noastre care flutură alături de cele ale U.R.S.S. și R.S.S. Letonă: duminică s-a deschis aici Săptămâna culturii românești.

Riga te cucerește prin frumusețea ei. Rar un oraș cu atâtea grădini și parcuri. La fiecare pas vezi straturi de flori; acum e timpul panselor de toate culorile, al lalelelor roșii și al crinilor, Stolari, stoluri, porumbeii își flutură aripile, dorindu-ți bun venit, simbolizând parcă năzuința și avântul oamenilor harnici de pe aceste meleaguri, către pace, către înțelegerea între popoare.

Ține își închipuie că temperamentul letonului este închis se călă profund. Letonul este volubil, ride cu inima deschisă, este energic, curajos, pasionat, mereu în acțiune. Dacă a luat copios din tenul nordic blond-rumen, pe de altă parte are o fire de adevărat meridional, îmbinată cu gândirea profundă de tip slav și o mare înclinație către artă.

Muzeul de istorie a Partidului, aflat într-o clădire monumentală în centrul orașului, îți vorbește de lupte grele împotriva regimului burghez, de lupta glorioasă condusă de comuniști pentru eliberare, de sfânta prietenie cu poporul rus, călă în lupta comună în anii grei ai ocupației naziste. Sînt mărturiile virtuților poporului leton, ale curajului său, ale tenacității în lupta sfîntă.

(continuare în pag. 3-a)

MIHAIL ȘOLOHOV

CONGRESUL SCRIITORILOR SOVIETICI

Noi și Congresul

Participăm la al III-lea Congres al scriitorilor sovietici nu numai cu convingerea că, acolo, se vor discuta și dezbate problemele literaturii contemporane la cel mai înalt nivel, dar și cu convingerea că acest Congres al scriitorilor sovietici contribuie nespus de mult la unitatea și solidaritatea frontului internațional al scriitorilor progresiști din lumea întreagă.

Pentru noi, scriitorii din Republica Populară Română, acest Congres are o importanță deosebită, pentru că el va constitui un mare și prețios ajutor în lămurirea problemelor ivite, ca și în înlăturarea greutăților pe care le mai întâmpinăm în creația noastră, pe drumul realismului socialist.

Cu acest gând participăm la Congresul al III-lea al scriito-

rilor sovietici — și sîntem încredințați că ne vom întoarce de acolo îmbogățiți cu o experiență larg cuprinzătoare și de mare preț, pe care nu vom zăbovi s-o împărtășim, în toată amploarea ei, scriitorilor și cititorilor noștri.

Sîntem, de asemenea, încredințați că al III-lea Congres al scriitorilor sovietici va aduce un aport operelor de întărire a prieteniei dintre popoare, fiindcă scriitorii înaintați de pretutindeni, angajați pe drumul luptei pentru progres, vor scrie cu și mai mult avînt pentru a-și aduce o cit mai puternică și mai bogată contribuție la menținerea și apărarea păcii în lumea întreagă.

acad. Mihai Beniuc

Pe traiectoria glorioasă deschisă de sputnici

Pentru scriitorii din R.P.R. Congresul tovarășilor noștri de breaslă din U.R.S.S. este departe de a constitui o abstracție. Călătorind de la Moscova la Samarkand, de la Leningrad la Chișinău, am avut prilejul să întilnesc zeci de scriitori sovietici. Mulți au fost oaspeții patriei noastre. În sfîrșit, cu unii dintre ei m-am întilnit cu prilejul diferitelor manifestări internaționale și la festivalurile tineretului. În felul acesta, pot afirma că pe mulți dintre cei care se vor perinda la tribuna acestui Congres al scriitorilor sovietici am avut fericirea să-i cunosc. Ca unor vechi prieteni și colegi le urez spor în mun-

că și cît mai multe succese în importanta întilnire ce se desfășoară, acum, în Capitala țării care construiește comunismul.

Literatura sovietică, pilduitoare pentru toată literatura progresistă din lume, are, cu prilejul Congresului, puțința să facă bilanțul multelor succese și în același timp, să-și fixeze obiectivele imediate, ca și cele de perspectivă pentru a ține pasul istoricului septenal în care oamenii sovietici au pășit.

Cuvintele rostite de către participanții la Congres vor face ocolul lumii pe traiectoria glorioasă deschisă de sputnici și vor duce pînă-n adîncimile azurului solia de pace și de prietenie a condeierilor din patrie în care se realizează construcția desășurată a comunismului.

Scriitorii din lagărul socialismului sînt cei dintîi beneficiari ai învățăturilor acestor importante întilniri profesionale și sînt sigur că vom fructifica tot mai bine experiența cristalizată în documentele care vor încununa strădaniile participanților la Congres.

Ca și Congresul al II-lea al scriitorilor sovietici, ale cărui repercusiuni le-am putut vedea și urmări în acești cîțiva ani care au trecut de la ținerea lui, Congresul al III-lea este merit să constituie o răspintie în istoria realismului socialist, care se confundă cu istoria celor mai însemnate victorii literare ale epocii noastre.

Marcel Breslașu

Studii sovietice despre scriitorii români

Nu e nimic surprinzător în faptul că, în cadrul relațiilor noastre multilaterale cu Uniunea Sovietică, la noi se traduce, se răspindește și se discută cu cel mai mare interes literatura rusă și sovietică.

Impresionant este însă să constatăm că în Uniunea Sovietică se urmărește cu un mare interes nu numai mișcarea literară contemporană din țările familiei socialiste, dar întreaga tradiție literară a acestora, căutându-se în felul acesta realizarea unei cunoașteri mai adânci a valorilor spirituale ale fiecăreia. În cadrul acestui interes se întregesc și numeroasele traduceri din literatura română clasică și contemporană, apărute în limba rusă (sau în alte limbi ale marii familii de popoare sovietice), traduceri din Emnescu, Alecsandri, Caragiale, Slavici, Negruzzi, Vlașcă etc., pentru a încheia cu cele din Sadoveanu, Petru Dumitriu, Francisc Munteanu și alții. Aceste traduceri li se adaugă și numeroase studii, unele constituind prefete la volumele de traduceri, altele studii de sine stătătoare asupra unor scriitori români, apărute fie în reviste de specialitate, fie în volume separate, cum este monografia asupra lui Sadoveanu, datorită lui Fridman.

Intr-o categorie specială intră numeroasele ediții ale scriitorilor români și studiile asupra unor figuri de seamă din literatura română ce se publică în Republica Sovietică Socialistă Moldovenească, la Chișinău. Activitatea din acest centru de cultură, unde se află și o filială a Academiei de Științe a U.R.S.S., este deosebit de bogată pe acest tărâm.

Între lucrările publicate aici, care interesează și literatura română, vrem să ne oprim acum asupra a două mici monografii de istorie literară, care ne-au parvenit cu oarecare întârziere, dar care merită din toate punctele de vedere atenția noastră. Este vorba mai întâi de o monografie asupra lui Vasile Alecsandri, monografie datorită muncii serioase, plină de căldură și pasiune a lui V. Coroban. Este un studiu istoric-literar foarte conștiincios, de vreo două sute de pagini, în care figura lui Alecsandri, viața lui, locul lui în mișcarea politică și literară a epocii sunt înfățișate succint, dar cuprinzător într-un prim capitol intitulat *Viața scriitorului*. Capitolul acesta constituie un fundal bine construit pe care se proiectează apoi analiza principalelor capitole din activitatea scriitoricească a „bardului de la Mircești”: poezia, dramaturgia și proza. Autorul dovedește o reală mobilitate și suferință pentru a se acomoda unui subiect atât de amplu și de multilateral, ajungând până la urmă la rezultate deosebit de satisfăcătoare: o expunere clară, o explicare serioasă a trăsăturilor dominante ce caracterizează creația lui Alecsandri și, adeseori adânciri re-

marcabile ale unor aspecte, deschideri de perspectivă neașteptată asupra unor semnificații.

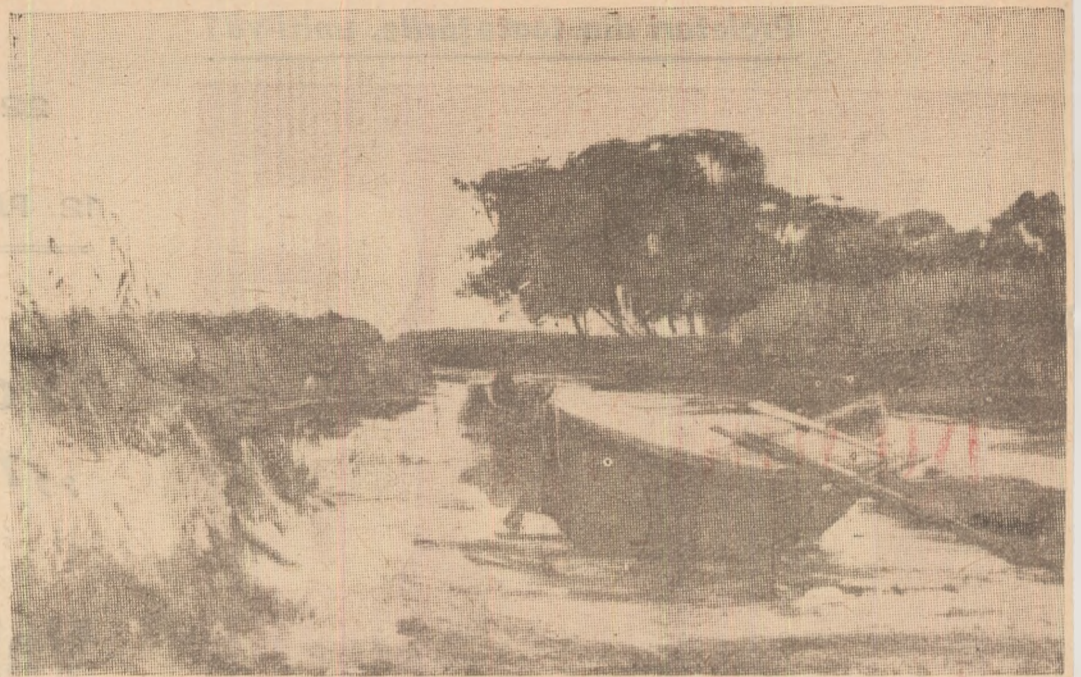
Cea de a doua monografie, cam de aceeași proporții, este consacrată de către N. Romanenko scriitorului Bogdan Petriceicu Hasdeu. Trebuie să spunem din primul loc că aici sarcina apare și mai grea decât în cazul lui Alecsandri, pentru bunul motiv că personalitatea și opera lui Hasdeu sunt mai complexe, mai multilaterale și mai contradictorii uneori decât ale celui dintâi. La aceasta se poate adăuga faptul că Hasdeu este mult mai puțin studiat, în ansamblu îndeosebi, decât mulți alți scriitori români. Cu toate aceste serioase dificultăți cei stăteau în cale, N. Romanenko s-a achitat deosebit de merituos de sarcina ce și-a asumat-o. El a realizat o mică monografie cuprinzătoare, bogată în fapte, serios informată și mai cu seamă foarte clară, izbutind să introducă o ordine în tumultul care apare la prima vedere, în atît de diversă operă a lui Hasdeu. După un scurt capitol introductiv, o adevărată caracterizare sintetică a lui Hasdeu, intitulat: „Scriitor, publicist, om de știință, urmează capitolele în care se analizează activitatea și opera scriitorului: *Fragmente biografice, Creația artistică, Activitatea publicistică, Opera științifică*. Fiecare din aceste ample capitole este împărțit judicios în subcapitole, urmărind o privire limpede asupra diverselor sectoare din atît de diversă activitatea a scriitorului român.

Monografiile acestea sînt interesante din nenumărate puncte de vedere. Între altele, acestea două se cuvin să fie subliniate. Sînt interesante, în primul rînd, pentru că nu sînt niște studii „amabile”, de circumstanță, ci studii de istorie literară serioase, concepute critic și bazate pe o bogată documentare, adesea autorii lor folosind materiale ce nu se află decît în periodice — ceea ce ne dă o idee despre felul cum sînt concepute asemenea lucrări în Uniunea Sovietică, precum și un îndemn de a se realiza și la noi așa ceva. În al doilea rînd, ele sînt interesante prin aceea că realizează un anumit tip de monografie istoric-literară, de mai mici proporții și deci mai ușor de realizat, de care noi ducem o așa de mare lipsă.

G. C. Nicolescu

O Manuilova Sculptură

I. I. Krilov

In stujiaris

Breviar

După călătoria întreprinsă în Italia, Franța și Anglia, cunoscutul scriitor sovietic Mihail Șolohov a vizitat și Suedia. La Stockholm, scriitorul s-a întâlnit cu scriitorii, ziariștii și editorii suedezi.

Opera lui Mihail Șolohov este cunoscută și apreciată în Suedia. Cu doi ani în urmă, editura „Tiden” a tradus în limba suedeză romanul „Pe Donul liniștit”, iar anul trecut, nuvela „O seartă de om”. Filmele sovietice turnate după aceste valoroase opere s-au bucurat de asemenea de un deosebit succes în rîndurile publicului suedez.

Un numeros grup de cineaști sovietici din care fac parte regiștii L. Lukov, G. Roșal, V. Șneiderov, V. Ivcenko, V. Naumov și actrițele Lidia Smirnova și L. Suharevskaia întreprinde o călătorie în Japonia. Cineaștii sovietici vor vizita orașele Tokio, Kioto și Osaka, unde se vor întâlni cu artiștii japonezi.

Serghei Obrazțov publică în ziarul „Sovetskaja kultura” un interesant articol intitulat „Dare de seamă asupra vizitei în India”. Cu verba-i bine cunoscută, cu spiritul de observație fin și pătrunzător cu care ne-a obișnuit, Obrazțov nu-și deapănă numai impresiile prilejuite de spectacolele date de trupa sa, ci creionează totodată un tablou al Indiei de azi.

În colhozul „Proletarskaia vola” din Cuban a luat ființă un studio cinematografic. Cineaștii amatori, recrutați din rîndurile colhoznicilor, au terminat recent prima lor producție, care s-a bucurat de mult succes. Filmul, de scurt metraj, intitulat „Buletin colhoznic”, este o cronică a primăverii colhoznice. În prezent în studio se turnează cel de al doilea film.

Cu prilejul tradiționalei Săptămîni a prieteniei germano-sovietice, corul popular de pe Volga a întreprins un turneu în Republica Democrată Germană. Ansamblul a prezentat spectacole la Berlin, Leipzig, Magdeburg, Rostock, Weimar și în alte orașe mari și centre industriale ale țării.

În clădirea muzeului „A.S. Pușkin” din Moscova a avut loc recent vernisajul primei expoziții de pictură islandeză. Sînt expuse atît lucrări ale măștrilor din generația vîrstnică, cit și pinze ale pictorilor moderni, care reprezintă diferite orientări.

La invitația Ministerului Culturii al U.R.S.S., trupa de circ suedeză „Trolle Rodin” întreprinde un turneu în Uniunea Sovietică. După ce timp de o lună va da spectacole în parcul „Gorki” din Moscova, trupa va vizita și alte orașe ale țării.

În Uniunea Sovietică, geniala lucrare a lui V. I. Lenin „Materialism și empiriocriticism” a fost tipărită în 103 ediții în 23 de limbi, într-un tiraj de 5 milioane exemplare.

În legătură cu această capodoperă a marxismului, Institutul de filozofie al Academiei de Științe a U.R.S.S. va tipări o lucrare la care își dau concursul savanți de seamă sovietici și străini. În articolele lor, colaboratorii din străinătate la acest studiu subliniază uriașă influență pe care cartea lui Lenin a exercitat-o asupra luptei ideologice din Germania, Polonia, România, Bulgaria și Japonia.

Eroii romanului „Pădurea rusescă” de Leonid Leonov au prins viață pe scena teatrului „Lesea Ukrainka” din Kiev.

În clădirea Expoziției sovietice permanente din Etiopia a fost deschisă o expoziție a cărții sovietice.

Pe lângă „Moskva, Ceremușki” a compozitorului sovietic Dmitri Șostakovič, care se joacă în prezent pe scena teatrului de operă din Moscova, spectatori sovietici li se vor prezenta și alte creații ale genului, inspirate din actualitate. Printre acestea, opera „Începe parada” de I. Miliutin și I. Ziskind, consacrată turneurilor întreprinse de circul sovietic peste hotare; „Bijuteria familiei”, operă scrisă de A. Novikov în colaborare cu dramaturgul V. Tipot și V. Vinnikov, precum și comedia muzicală „Carnaval fără măști”, de D. Kabalevski, S. Mihaikov și A. Aleksin.

Stanislav Antonov, student al Institutului de literatură „Maxim Gorki” din Moscova a terminat recent o lucrare despre perioada petrecută de scriitorul ceh Jaroslav Hašek în Bașkiria. Multe din datele cuprinse în lucrare i-au fost furnizate autorului de vechea luptătoare comunistă Sofia Goncarskaia, de surorile soției scriitorului, precum și de muncitorii tipografi, împreună cu care, în 1919, scriitorul a tipărit ziarul „Naș Puti” și „Krasnii strelok”.

În arhivele sovietice, Antonov a descoperit de asemenea 30 de foiletoane, articole publicistice și numeroase însemnări inedite scrise de Jaroslav Hašek în această perioadă.

În întreprinderile din Leningrad funcționează 50 de chioșcuri unde cărțile se vînd pe credit și prin comenzi anticipate.

Teatrul de dramă „A. S. Pușkin” din Leningrad se află în turneu în Polonia. Publicul polonez a mai avut prilejul să aplaude pe artiștii sovietici cu ocazia primului turneu, din anul 1951, al teatrului leningrădean. La Varșovia, Gdansk și în alte orașe din Polonia, teatrul va prezenta „Tragedia optimist”, Vsevolod Vișnevski, „Jucătorii” de Dostoievski ș.a.

În sălile Muzeului de arte plastice din Moscova s-a deschis o expoziție de pictură și grafică neozelandeză.

Scriitorii din Moscova au primit în dar o nouă clădire a Casei literaților. În această casă unită cu vechiul sediu al Casei literaților, se va desfășura de acum înainte viața literară a Moscovei.

Astăzi se deschide la Moscova Decada artei și literaturii azerbaidjane. Colectivele artistice ale republicii vor prezenta, între altele, în fața publicului moscovit baletul „Cele șapte frumoase” de Kara Karaev și „Turnul fecioarei” de A. Badalbeili, piesele „Orologiul Kremlinului” de Ni Pogodin, „Othello” de Shakespeare, „Golfu lui Ilici” de D. Medjnunbekov și „Farhad și Șirin” de Samed Vurgun.

La 15 mai s-a încheiat seminarul unional al dramaturgilor, care a avut loc la Riga. Cei patruzeci de dramaturgi, reprezentanți ai tuturor republicilor sovietice, care au luat parte la seminar, au dezbătut cu acest prilej problemele actuale ale literaturii sovietice.

Institutul de marxism-leninism de pe lângă C.C. al P.C.U.S. pregătește pentru tipar operele alese, în patru volume, ale lui M. I. Kalinin. Volumele vor cuprinde articole, rapoarte, cuvîntări și scrisori ale acestui remarcabil activist al Partidului Comunist și guvernului sovietic.

Editura „Sovetski hudojnik” a scos de curînd de sub tipar albumul intitulat „Paleh”, care cuprinde reproduceri după frumoasele lucrări ale vestiților măștri din Paleh.

Dirijoarea sovietică Veronika Dudarova a împlinit trîsprezece ani de activitate în cadrul orchestrei filarmonice a regiunii Moscova. Criticii muzicali au arătat cu acest prilej, pe drept cuvînt, că puține femei din lume se pot mîndri cu astfel de performanțe. Amintim că talentata artistă sovietică a apărut cu orchestra sa în multe filme, printre care nouitătul „Al 41-lea”.

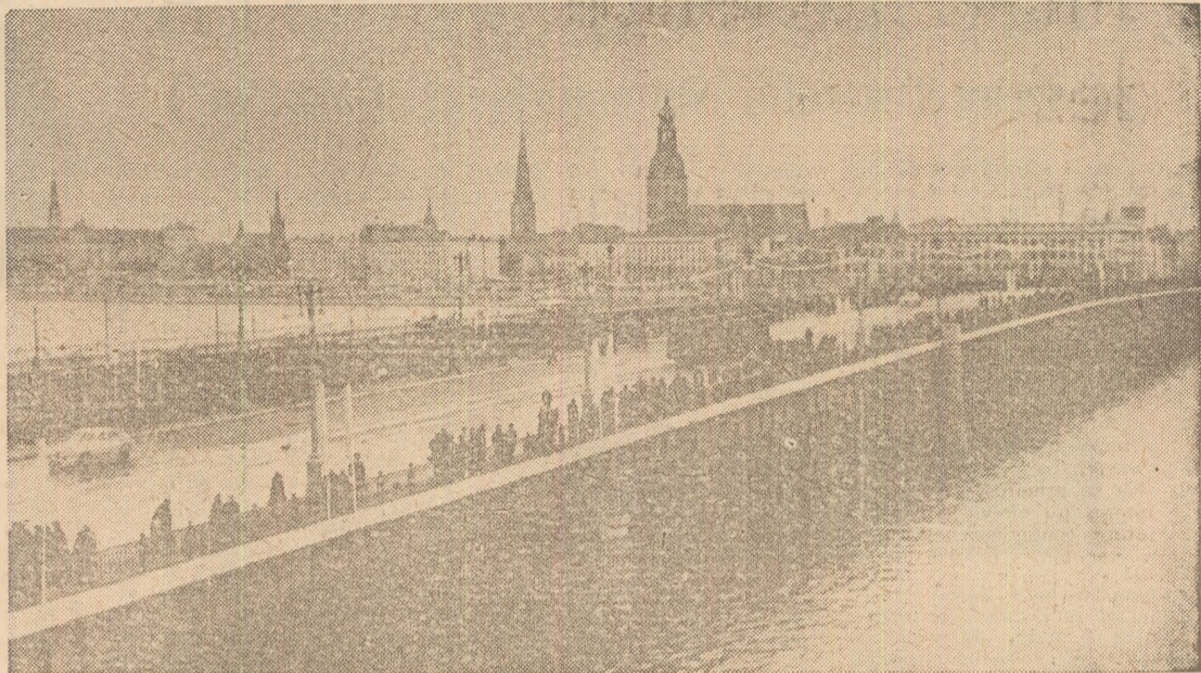
veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A.R.L.U.S.

Redacția și administrația: București, Str. Ion Ghica, 5 telefon 13.03.10

ABONAMENTE: pe 3 luni, 10 lei; pe 6 luni, 20 lei; pe un an, 40 lei.

SĂRBĂTOAREA CULTURII ROMÎNEȘTI ÎN R.S.S. LETONĂ

Riga

La Riga, în aceste zile

(Continuare din pag. 1-a)

E în mijlocul orașului un cimitir unic în felul lui. Aici își dorm somnul de veci eroicii luptători din 1919, care și-au dat viața pentru instaurarea Republicii Sovietice Letone. Printre ei se află Fridrich Rozius, marxist consecvent, unul dintre militanții mișcării muncitorești. Tot aici se odihnesc eroicii partizani din Marele Război pentru Apărarea Patriei. Aici se află mormintele lui Ianis Spure și Roberts Nelands, secretar al Comitetului Central, căzuți în Marele Război pentru Apărarea Patriei. Pe mormintele lor, ca și la statuia lui Lenin, reprezentanții ambasadei Republicii Populare Romine au depus flori, în semn de veșnică cinstitoare.

Adunări, concerte, expoziții, premiere

Zilele culturii românești se desfășoară aici într-o atmosferă care îmbină festivul cu cea mai desăvârșită simplitate, având ca scop, cunoașterea tot mai profundă a realităților românești. Ceea ce te cucerește de la început este participarea largă a maselor. Oriunde ne-am dus, ne întâmpinau panouri cu lozinca: „Trăiască prietenia sovieto-romină”, scrisă în trei limbi. La radio se transmit mereu melodii românești, muzică ușoară, lucrările compozitorilor români.

Surprinde de asemenea în mod plăcut diversitatea formelor utilizate în organizarea acestor Zile ale culturii românești. Este imposibil să cuprinzi în aceste rânduri totul, căci realmente întreaga Letonie sovietică participă activ la desfășurarea lor. Iată numai câteva fapte. Duminică, aici au fost inaugurate următoarele expoziții: la Muzeul Revoluției, expoziția documentară a R.P. Romine; la Muzeul de Artă, expoziția de grafică și acuarelă românească, în care se remarcă lucrările lui Szabo Bela, Corina Beiu Angheluță, Gh. Ivancencu, caricaturile lui Chiriac, care au stîrnit un foarte mare interes; la Teatrul „Jan Rainis” o expoziție care oglindește activitatea Teatrului Național „Ion Luca Caragiale” din București; la Casa ofițerilor, expoziția „Fotografii artistice din R.P.R.”; la Biblioteca de Stat, expoziția cărții românești; la Teatrul Tineretului expun lucrările lor, realizate în R. P. Romină, trei tineri pictori letoni. Lucrările graficienilor Corina Beiu Angheluță și Gh. Ivancencu au fost expuse de asemenea în Daugavpils, al doilea oraș al acestei republici.

Tot duminică, în marele amfiteatru al Universității de Stat din Riga, a luat ființă într-o atmosferă însuflețită, filiala din R. S. S. Letonă a Asociației de prietenie sovieto-romină.

Aici se vorbește în glumă despre „rominii noștri”, adică letonii care au vizitat țara noastră, cum sînt ministrul Culturii Voldemar Kalpini, candidatul în științe Foma Portnov, Evgheni Biron, inginerul Aino Pasko și alții și care sînt solicitați din toate părțile să povestească despre cele văzute la noi. Alături de ei, în conducerea Asociației au fost aleși artiști de frunte ai republicii, iar ca președinte — scriitorul Valdis Luks, președintele Uniunii Scriitorilor din R. S. S. Letonă.

Am fost profund mișcat de înalta măiestrie cu care, în cadrul concertului festiv s-au interpretat lucrările lui George Enescu și cîntecele populare românești. S-au recitat versuri din Alexandru Toma și Maria Banuș, iar un volum elegant, abia ieșit de sub tipar, și care trecea din mână în mână, făcea cunoscută cititorului leton neîntrecuta poezie a marelui nostru Mi-

hail Eminescu. A doua zi, aveam să urmărim cărțile românești traduse aici și expuse cu mult gust.

Luni s-a deschis festivalul filmului românesc, Cinematograful „Riga”, cel mai mare din oraș, a fost pavoazat ca de sărbătoare. În prezența reprezentanților Ministerului Culturii, ai Asociației de prietenie, ai Comitetului executiv al Sovietului orașenesc au rulat documentarele tehnice românești „La horă” și „Zece zile în R.P.R.” precum și comedia „Două lozuri”. Săptămîna aceasta, la cinematografele republicii rulează de asemenea filmele „Alarmă în munți”, „Nepoții gornistului” și „Citadela sfărîmată”. Într-o atmosferă plină de simpatie pentru țara noastră se desfășoară spectacolele de gală închinat prieteniei, la teatrele unde se prezintă piese românești.

Luni am fost martori și participanți la deschiderea Săptămîinii în sanatoriile Bulduri și Dzirstele de pe admirabilul litoral al Mării Baltice. Aci au vorbit medici și vilegiaturişti dintre acei care au vizitat țara noastră. Pretutindeni răsuna în românește urarea „Bine ați venit”, se cîntau cîntece, se dansa. Aici au fost martorii unui episod emoționant. O doctoriță de aici, Litaeva, s-a apropiat de tovarășul Victor Nicolau întrebîndu-l dacă n-o recunoaște. S-au îmbrățișat apoi călduros, amintindu-și de toamna anului 1944, cînd unitățile sovietice treceau prin România și spitalul condus de această doctoriță a fost ajutat în îndeplinirea misiunii de către tovarășul nostru.

O revărsare de culori, de cîntece și dans

O adevărată revărsare de culori, de cîntece și de dans, costume naționale și sentimente dăruite cu dărnicie, au însemnat serbările populare de marți seara din Teșis, precum și concertele de miercuri din Elgava, Tukums și Liepai. Într-o atmosferă de prietenie, înțelegere tovarășească și discuție rodnică s-a desfășurat de asemenea întîlnirea cu cititorii din Riga ai revistei „Narodnaia Rumînia”.

Zilele culturii românești în R.S.S. Letonă sînt în plină desfășurare. Azi, vineri, va avea loc un mare concert simfonic dat de orchestra radio a republicii. Sub conducerea dirijorului Vigner, artist al poporului, se vor executa lucrările lui George Enescu, Ion Dumitrescu, Matei Socor și Paul Constantinescu.

Duminică va avea loc închiderea festivă a Săptămîinii culturii românești. Dar chiar de pe acum se poate spune că Săptămîna culturii românești în R.S.S. Letonă s-a desfășurat în condițiile participării maselor largi, oglindind prietenia trainică romino-sovietică, marele interes pentru realizările poporului nostru. Și nu se pot încheia aceste rânduri fără a pomeni de minunata muncă desfășurată de organizatorii acestei Săptămîni la Riga, precum și în toate colțurile republicii.

...Riga strălucește de soare, de verdeață, de voie bună, de cîntec. Ea poartă totodată mesajul muncii cotidiene, parte din marele efort creator al întregului popor sovietic pentru înfăptuirea septenelului, mesajul luptei pentru comunism, pentru pace în lume, pentru înțelegere între popoare. O strălucită dovadă a prieteniei între popoarele lagărului socialist, a unității țelului, a avîntului constructiv și ajutorului reciproc, îl constituie și această Săptămîna a culturii românești pe meleagurile Mării Baltice îndepărtate.

Nicolae Moraru

VALDIS LUKS

Nu sînt două fete-n lume

Nu sînt două fete-n lume pentru tine —
Este numai una, ruptă ca din soare,
Ce-o vezi ca pe-un arbor lîngă reci izvoare
Inchină-i un cîntec, cum n-a fost cîntare.
Ea e cea ce-ți țese zilele din raze.
Ea te însoțește și cînd burnițează.
Nu-s două Daugave strălucind sub soare.
Una-i, — și-i născută pe rusec pămînt.
Ea e cea ce-și poartă apele sub vînt,
Și-ntîmpină astfel necuprinsa mare.
Ea e ce se-mbracă-n umbră pe-nserat.
Taina ei o spune codru-ngîndurat.
Omul n-are două patrii-n mîntea sa,
Una-i, ceea care te-a crescut cu dor,
Unde-nții văzut-ai macii zorilor.
Numai ea e cîntea și gloria ta.
Tu, învingătoru-n luptă-nverșunată,
Ai să mergi la moarte pentru țara-ți dragă
Omul n-are două inimi niciodată.

In romînește de CRISTIAN SÎRBU

Din calendarul săptămîinii

Duminică, 17 mai

Vernisajul expozițiilor de grafică și acuarelă românească și a expoziției documentare despre R.P.R.
La orele 19: deschiderea festivă a Săptămîinii culturii românești, în sala mare a Universității de Stat.
Adunări festive în orașele și centrele mai importante ale R.S.S. Letone.

Luni, 18 mai

Deschiderea Festivalului filmului românesc la Riga.
În orașul Liepai premiera piesei „Trei generații” de Lucia Demetrius.

Martî, 19 mai

La Riga, la teatrul „Comsomolul leninist” premiera piesei „Nota zero la purtare”, de Virgil Stoenescu și Octavian Sava.
În orașele Kesis, Wiendspils și într-o serie de Case de cultură, adunări festive și programe artistice.

Miercuri, 20 mai

La Riga, în sala de concert a Filarmonicii, concertul Ansamblului Sakta și al Corului academic de stat.
În orașele Elgava, Tukums, Liepai — adunări festive și programe artistice.

Joi, 21 mai

La Riga, la Teatrul Academic de Dramă, premiera piesei „Take, Ianke și Cadir” de Victor Ion Popa.
În orașele Dobel, Talsai, Daugava — programe artistice și adunări festive.

Vineri, 22 mai

La Riga — concert de muzică simfonică românească dat de orchestra Radiodifuziunii letone.

Sîmbătă, 23 mai

La Teatrul „Jan Rainis”, premiera unei piese românești.

„TRAGEDIA OPTIMISTA“

pe scena Teatrului Național (sala „Comedia“)

O lumină filtrată smulge din întunericul scenei figurile a doi oameni. Sint doi marinari, doi plutonieri care șed, fumind. „Cine-s ăștia?” întrebă unul d'ntre ei, privind scrutător spre sala de spectacol. „Publicul — răspunde celălalt, Urmașii noștri. Viitorul nostru după care, ți-aduci aminte, tindeam cindva pe vase...” Cei doi

voluției care este *Tragedia optimistă*.

Succesul spectacolului Teatrului Național se datorește înainte de toate concepției regizorale. Infruntarea dintre Femeia-comisar și anarhiști, lupta ei grea pentru transformarea oamenilor, în care nu are altă armă decît dragostea de oameni și forța pe

pușcă înfiptă în podea, se profilează singuratic pe un fundal albastru verzui) sau moartea Femeii-comisar. Din păcate, unele momente interesant gândite de regizor nu s-au putut valorifica în suficiență măsură datorită lipsei de perspectivă pe care o oferă scena de la Comedia. Aici trebuie căutată și cauza pentru care ansamblul marinarilor nu a putut întotdeauna să se transforme în caractere individualizate, cu funcții precise în scenele de masă.

Rolul cheie al spectacolului, cel al Femeii-comisar a fost interpretat de Marcela Rusu. A fost un examen greu și defitoriu pentru evoluția ei actoricească, examen pe care l-a luat cu succes. Marcela Rusu și-a construit personajul mizând, pe neînfricarea și dirzenia cu care o înaripează pe Femeia-comisar dragostea pentru partid; pe intransigența și maturitatea pe care i-o dă experiența muncii de partid. De la replicile rostite scurt, apăsate, ironic câteodată, de la alitudinea rece, calculată, din primul act actrița dezvăluie, pe măsură ce acțiunea scenică crește, căldura și dragostea ei pentru oameni, pentru fiecare marinar al regimentului, înțelegerea ei pentru zbuciumul sufletului omenesc. Dar mereu puternică, dominatoare — fără slăbiciuni, fără fisuri. Un adevărat comandant! În spatele tăriei și dirzeniei aproape masculine a Femeii-comisar — trăsături atât de specifice acestui rol, am fi dorit să distingem în interpretarea talentatei actrițe mai mult decît o umbră de feminitate — dîra unei gingășii, slăbiciunea de moment a unui suflet de femeie care s-a dăruit unei cauze nobile.

Florin Piersic a debutat pe prima noastră scenă în rolul lui Alexei. Actorul a găsit destule resurse temperamentale pentru a sugera zbuciumul aprins al tinărului anarhist, fondul său sufletesc cald și cinstit, înrob de pornirile sale anarhice.

Ceilalți doi anarhiști, Căpetenia și Marinarul răgușit, au fost interpretați de Toma Dimitriu și C. Rauțchi. Artistul emerit Toma Dimitriu a umplut scena cu o prezență viguroasă, masivă, am spune tiranică, justificînd întru totul titlul de căpetenie anarhistă al personajului. Pe alocuri a fost însă mai mult un vechi lup de mare, flegmatic și calm și mai puțin conducătorul și exponentul unor principii politice. C. Rauțchi a realizat în Marinarul răgușit (tot rol de debut pe scena Naționalului) o creație care-l situează printre cei mai înzestrați actori de compoziție. De la mască la voce, de la gest la privire, C. Rauțchi s-a integrat și s-a contopit cu rolul, repertoriind o binemeritată victorie, deși i s-ar putea reproșa unele îngroșări.

Pătimașul Vainonen, comunistul Vainonen a aflat în Victor Moldovan un actor cu reale posibilități, care s-a apropiat cu înțelegere și înțelegere de personaj. Victor Moldovan a realizat câteva momente artistice valoroase, mai ales în ultimele acte.

În șeful de echipaj, Marcel Anghelescu a realizat un personaj plin de pitoresc, dovind o înaltă înțelegere artistică, într-un rol de o întindere și amploare relativă.

Este greu să relevi într-o distribuție numeroasă aportul fiecărui interpret în parte. Dar succesul artistic al *Tragediei optimiste* se datorește în egală măsură fiecăruia dintre ei. Au constituit un ansamblu artistic omogen, care s-a străduit și a reușit să dea amploare spectacolului.

Tragedia optimistă pe scena Teatrului Național „I. L. Caragiale” constituie o remarcabilă biruință a artei noastre teatrale realist-socialiste.

Kirill Kondrașin

în pauza unei repetiții

Am pătruns în sala Ateneului cînd Orchestra simfonică Radio repeta sub conducerea dirijorului sovietic Kirill Kondrașin una din cele mai dificile lucrări ale repertoriului contemporan: Simfonia V-a de Serghei Prokofiev. Este o veritabilă incintă să asisti cum lucrează acest neîntrecut pedagog. Nu oprește decît atunci

oară) și Helmut Plattner (orgă). Am asistat și la două spectacole de operă: *Dama de pică* la Teatrul de Operă și Balet, care nu m-a entuziasmat și *Lacul lebedelor* la Opera Romînă din Cluj care m-a satisfăcut. Regret că nu am putut vedea mai multe spectacole lirice, spre a-mi făuri o părere reală despre scena d-voastră.

O REMARCABILĂ BIRUINȚĂ A ARTEI NOASTRE TEATRALE

oameni se ridică. Acum figurile lor se proiectează pe o cortină de purpură, pe care, ca niște umbre, se conturează puști, drapele... Cei doi oameni vorbesc, îi vorbesc publicului din sală, evocînd „Regimentul de marinari care și-a îndeplinit misiunea pînă la capăt...” Și în timp ce cuvintele lor răsună în sală deșteptînd amintiri, leînd trecutul de prezent, o lumină puternică și crudă în ambianța de semi-obscuritate de pînă atunci șterge parcă prezența cortinei de tul, luminînd chipurile aceluia care au constituit „Primul regiment naval al Armatei Roșii regulate”. Unul lângă altul, umăr la umăr, ca un ansamblu sculptural monumental, marinarii primului regiment naval își afundă privirea în viitor, în viitorul omenirii, pentru care ei și-au dat viața. Sint cu toții prezenți: Femeia-comisar, trimisă de partid să trezească conștiința revoluționară a detașamentului de anarhiști și să-l transforme într-un regiment organizat al Armatei Roșii, Femeia-comisar a cărei moarte desfiide vechile canoane ale tragediei, devenind un stimul optimist pentru viitorul pe care-l deschide; Alexei, anarhist la început, care ajunge sub înfruirea Comisarului un apărător înflăcărat al comunismului; Vainonen, comunistul Vainonen, răpus de trădători; șeful de echipaj; comandantul vasului, străin încă de idealurile revoluției, dar de care se va arăta treptat toti cei.

care i-o dă încrederea în Partid, evoluția lui Alexei, condamnarea Căpeteniei, moartea lui Vainonen, ucis de Marinarul răgușit, episodul prizonieratului, toate aceste momente ale p'esei au fost subordonate ideii regizorale. De aceea toate aceste momente înșelate „pe firul evocării celor doi plutonieri (ambii organici integrați în miezul acțiunii) au dat relief și strălucire, ca niște detalii sculpturale, șlefuite cu remarcabil talent, monumentului oamenilor, făuritori ai revoluției și transformați prin revoluție, pe care spectacolul Teatrului Național l-a înălțat pe un autentic pedestal de artă.

Există în spectacol un ritm și un crescendo care prevestesc de la prima ridicare de cortină apoteoza finalului. În realizarea lor scenică, regizorul a avut ajutorul nemijlocit al pictorului scenograf J. Perahim care a construit un decor simplu, un circular răsucit ca o spirală, fixat pe o turnantă și care în decursul spectacolului, prin rotire, se oferea privirii, în diverse perspective. O turelă, o colibă, o rețea de sîrmă ghimpată, plasate pe spirala sugerează locul acțiunii. Funcția plastică organică a decorului în spectacol, rolul primordial pe care l-a avut în împlinirea ideii regizorale au rezultat din fiecare detaliu al spectacolului. Decorul n-a constituit numai o modalitate pentru crearea unor locuri de joc care să pună în relief și să dea va-

desen de HARITON

cînd simte că intenția gestului n-a fost înțeleasă. Un auz perfect face să nu-i scape absolut nimic. Cunoaște totul în amănunt și nu-i îngăduie nici unui instrumentist un singur accent ritmic greșit. Pasagiile cantabile le interpretează cu vocea și apoi le reia de nenumărate ori cu partida respectivă, pînă ce melodia dobîndește liniște și expresivitate. Părțile lente se bucură de multă poezie, fiindcă dirijorul știe să creeze atmosfera. O risipă de energie îți dă impresia că nu te afli la o repetiție obișnuită, ci la un concert.

Am profitat de pauză, spre a sta de vorbă cu oaspetele ce s-a arătat amabil, deși oboseala a patru ore de repetiție intensă nu-i mai îngăduie și efortul unui interviu.

— Unde ați dirijat în țara noastră și ce impresie v-au lăsat formațiile romînești ce le-ați condus?

— Am fost oaspetele Filarmonicilor din Cluj, Timișoara și Arad. În general sint orchestre bune, care lucrează cu entuziasm. Cea mai încheagată mi s-a părut formația timișoreană. Dacă la Cluj coardele sint superioare suflătorilor, la Arad este invers. Un echilibru între aceste partide am întîlnit numai la Filarmonica „Banatul”.

— Ce părere aveți de Orchestra simfonică Radio?

— Fără îndoială că este superioară tuturor celorlalte ansambluri. Simfonia V-a de Prokofiev este o lucrare foarte dificilă (mai ales pentru coarde), pe care au reușit să o pătrundă mulțumitor. Dacă problemele de ritmică s-ar rezolva mai ușor, ar fi cu totul altele.

— Ce spectacole și concerte ați frecventat la noi și cum le apreciați?

— Nu am putut prea mult să mă rup de la obligațiile precise pe care le aveam, așa încît nu mi-am făcut o imagine asupra vieții muzicale romînești. Mi-a plăcut mult recitalul de sonate Haendel susținut de Mihai Constanținescu (vi-

— Unde ați dirijat în ultimii doi ani și ce impresii ați cules?

— În anul 1958 am condus cîteva concerte în Statele Unite (New York, Chicago etc.), între altele aparțin și la pupitrul celebrei formații a lui Arturo Toscanini Symphonie of the Air. Impresiile le-am așternut pe hîrtie și au apărut în *Sovetskaja Muzika* nr. 2 pe anul acesta. Trebuie să spun că orchestrele americane sint inegale ca valoare, ca stil de interpretare, unele — unde activează mulți instrumentiști ruși stabiliți de multă vreme în America — apropiindu-se de concepția de interpretare sovietică.

— Dar în timpul din urmă?

— Acum două luni am făcut un turneu în R. D. Germană și Anglia. Remarcabilă mi s-a părut capela instrumentală din Dresda. Mi-a plăcut în special maniera expresivă de a prezenta melodia. Curios că aceleași dificultăți pe care le-am întîmpinat la Orchestra simfonică Radio le-am întîlnit și la formațiile germane (cu excepția celei din Dresda): suflătorii bruschează uneori temele, rup cantilena, nu știu să cînte în plină „voce”. Sper că am reușit să imprim cîteva din intențiile mele suflătorilor d-voastră și să fac chiar tuba să cînte ca violoncelele (mai ales în simfonia lui Prokofiev).

Succesul de joi seara de la Ateneu ne-a dovedit că dirijorul Kirill Kondrașin se află în fruntea maeștrilor sovietici ai baghetei și-l dorim cît mai des în mijlocul nostru.

Viorel Cosma

Toma Dimitriu (Căpetenia) și Rauțchi (Răgușitul) într-o scenă din piesă

lalți marinari care au luptat eroic cu dușmanii revoluției, dar și cu pornirile anarhiste din conștiința lor, pe care le-au învins, pentru a deveni un mîunchi de apărători organizați ai cauzei și spiritului revoluției proletare, toți eroii regimentului naval, căroro Vsevolod Vișnevski le-a dedicat acel mare poem al Re-

loare plastică grupurilor de actori, dar a concurat la realizarea acelui crescendo al spectacolului de care vorbeam, la obținerea acordurilor impresionante ale finalului. Nimic inutil. Decorul, secundat de un bun joc de lumini a permis crearea unor momente cutremurătoare ca moartea lui Vainonen (corpul lui rezemat de o

Propagandă

Louis Jillé, vechi socialist, care venea pentru prima dată în Uniunea Sovietică cu o delegație sindicală, începu discuția încă pe drumul de la aeroport: — La drept vorbind, ghicim cam ce program ni s-a pregătit, he, he... O să ne arătați neapărat o clădire nouă, mare, o stație de metrou, baletul „Lacul lebedelor”... Nu-i așa? Nu vă mai obosiți: sîntem bine informați că aceste edificii sînt construite de ochii străinilor, pentru propagandă... Poftim, admirați. — Jillé întinse mîna. — Catedrala științei...

În depărtare, în fumul liliaciu, se contura clădirea univer-

despre toate acestea. Nu-i așa, Louis?

Dar bătrînul tăcu și de data aceasta.

Foșnește griul Altaiului

De la Rubțovsk pînă la sovhoz sînt mai mult de o sută de kilometri. Prăfuiți, puțin oboșiți, oaspeții indieni nu contenesc totuși cu întrebările:

— Unde se termină ogoarele acestea?

Rîdem. Unde să se termine? În jur, cit vezi cu ochii, se întinde oceanul verde al griului.

Doar ici, colo apar ca niște insulițe taberele brigăzilor de cîmp.

SĂ STINGEM „RAZBOIUL RECE”!

Cînd se sărbătorește jubileul unui academi-cian octogenar i se urează, firește, sănătate și putere, dar se vorbește de obicei despre ceea ce a realizat în viață și nu despre ceea ce trebuie să facă. Mi se pare că jubileul nostru se deosebește intrucitva. Noi trebuie să vorbim nu despre ceea ce am făcut, ci despre ceea ce e absolut necesar să facem. E drept că am contribuit nu o dată la preîntîmpinarea războiului, dar n-am putut lichida pînă acum „războiul rece”. Am lărgit cercul partizanilor păcii, dar nu i-am cuprins nici pe departe pe toți oamenii doritori de pace. În ultimul an, în opinia publică din diferite țări s-a produs un reviriment important. În Anglia, Germania occidentală, Statele Unite, — țări care au de jucat un rol extrem de important în lichidarea „războiului rece”, au apărut mișcări în favoarea păcii care nu sînt legate de comitele naționale ale partizanilor păcii. Trebuie să ne străduim să găsim un limbaj comun cu ele.

Acum vreau să mă opresc asupra ceea ce mai desparte încă forțele ce luptă pentru pace, asupra problemei legate de primejdia de război în centrul Europei, și să caut să o discut nu numai ca apărător al punctului meu de vedere, al punctului de vedere al poporului meu, ci să expun și pozițiile care mi se par acceptabile pentru toate forțele iubitoare de pace.

„Războiul rece” este o boală cu localizări multiple. Simptomele ei se fac simțite cînd într-un punct, cînd în altul al organismului. Au fost pe rînd Coreea, Vietnamul, Orientul apropiat și mijlociu, și iată că acum centrul primejdiei se află în inima Europei. O parte a lumii micuță și în același timp mare și destul de agitată.

Toți știu că războiul mondial a început de două ori în același loc, în centrul Europei, și că s-a întins apoi cu ușurință în întreaga lume. De aceea rezolvarea problemei germane trebuie să îngrijoreze întreaga omenire.

La 9 mai 1945, în țara mea n-a fost familie în care să nu fi rămas un loc gol la masă. Sute de orașe erau transformate în ruine. Toți oamenii credeau că o asemenea situație nu se va mai repeta și nu poate să se repete. Și iată că azi vedem cum prind puteri microbil bolii nevindecate. Nu cred că în leagăn generalul Speidel a fost un copil periculos. Nu cred că oamenii se nasc imperialiști, militariști, colonialiști ș.a.m.d. Dar din oameni poți face orice. Iar în încercările organizațiilor fostului regim de a pune din nou mîna pe putere eu văd o reșută a bolii.

Au trecut paisprezece ani și războiul n-a fost lichidat, au trecut paisprezece ani și nu există încă un tratat de pace. Istoria nu cunoaște un alt asemenea caz. Au trecut paisprezece ani și Germania occidentală nu recunoaște hotarele răsăritene ale țării.

La Stockholm am văzut o hartă a „Lufthansei”. Actuala frontieră este indicată, printr-o linie punctată, ca provizorie. (nu cumva să se facă vreo greșală!). Pămînturile poloneze și cehe sînt trecute sub numele de „Germania”. Prin urmare există dezacorduri în privința frontierelor și există o propagandă revanșardă.

Nimeni nu-l poate bănuși pe președintele Republicii Franceze de atitudine ostilă față de cancelarul Adenauer. Dimpotrivă se pare că cei doi se înțeleg foarte bine. Dar chiar și președintele Republicii Franceze a fost nevoit să pună problema frontierelor stabile ale Germaniei. El a vorbit despre granița răsăriteană a Germaniei fiindcă și-a adus aminte de cea apuseană. El știe foarte bine că oamenii care vor să revizuiască actuala frontieră cu Polonia, ar revizui și actuala frontieră cu Franța. Necesitatea examinării tratatului de pace cu Germania, într-o formă sau alta, este absolut evidentă, măcar pentru faptul că nici ocupația, nici hotarele imprecise, îndoelnice în ochii germanilor, nu asigură securitatea europeană.

Se spune: da, dar pentru asta trebuie să fie unificată Germania. Și cum să se unifice? Prin „alegeri libere”. Există reflexe condiționate pe care academi-cianul Pavlov le-a studiat pe cîini. Aceste reflexe condiționate sînt de multe ori valabile și la oameni. Există cuvinte care acceptate fără un control din partea rațiunii, pot provoca un anume reflex. Se spune: „Alegeri libere”, — și omul răspunde: „Foarte bine”. Și uită de toate. Uită, mai întîi, că atunci cînd Hitler a venit la putere și a pornit să cucerească Europa, a pus mîna pe guvern cu ajutorul așa numitelor „alegeri libere”. Dar noi n-am uitat, nu sîntem copii și nu vrem ca această situație să se repete. În al doilea rînd: ce înseamnă alegeri libere chiar din punctul de vedere al aritmeticii democrației? În Germania occidentală populația este mult mai mare decît în cea răsăriteană. Înseamnă așa dar că „alegerile libere” au drept scop nu unificarea, ci alipirea, adică ocupația. Dar, se înțelege, Germania răsăriteană și prietenii ei nu vor accepta niciodată așa ceva, fiindcă cuvîntul „libere” este în cazul de față o minciună sfruntată.

Ce trebuie să fie în esență, cu cine trebuie încheiat tratatul de pace? Desigur, cel mai bine este să fie încheiat cu reprezentanții desemnați de ambele Germanii, uniți în vederea încheierii unui astfel de tratat. Așa ar fi cel mai bine.

Puterile care au purtat războiul împotriva

de ILYA EHRENBURG

Germaniei hitleriste sînt interesate ca cele două guverne germane să se înțeleagă deocamdată asupra unui punct: încheierea unui tratat general de pace de către persoanele cărora le va fi încredințată această misiune. Dacă ele nu se pot înțelege acum și nu pot fi convinse să facă asta, — este oare acesta un argument că problema tratatului de pace nu poate fi examinată, prevăzîndu-se în el că va trebui să fie apoi acceptat de Germania unificată?

Cred că s-a format o impresie greșită despre propunerile sovietice. Nu vreau să spun că au fost dinadins denaturate. Se prea poate să nu fi fost bine înțelese, dar în același timp e posibil ca cei în cauză să nu fi vrut să le înțeleagă așa cum trebuie. S-a vorbit despre un ultimatum, s-a vorbit despre faptul că în centrul situației se află problema Berlinului. În realitate în centrul situației se află nu problema Berlinului, ci lichidarea situației anormale care s-a creat în Germania, necesitatea unei înțelegeri în privința frontierelor Germaniei și a securității europene.

Tratatul de pace se bazează pe concesi reciprocă. Altfel nu se poate. Esențial e că acum toți și-au dat seama că e bine ca diplomații să se apropie între ei, negustorii să se apropie între ei, turiștii să se apropie între ei, iar militarii să se depărteze tot mai mult unii de alții. Această apropiere între popoare și îndepărtare între armate, este cel mai sigur spre asigurarea securității în Europa și deci în întreaga lume.

După o zonă a păcii în Europa, ar urma desigur și o zonă a păcii în Asia și în alte părți ale lumii.

Este un lucru foarte ademenitor, și ademenitor în sensul cel mai bun. Cînd se creează deodată un loc gol în jurul oamenilor gata să se încalce chiar întîmplător, neintenționat — toți se simt mai liniștiți.

Cred că acesta este acum rolul nostru. Nu sîntem diplomați și nici nu vrem să facem o diplomatie de amatori. Nu vom alege subcomisii pentru examinarea tratatului cu Germania, nu vom alege subcomisii pentru discutarea unui plan de despărțire a armatelor. Noi spunem că sîntem reprezentanții oamenilor simpli. Și este adevărat. De altfel, oamenii simpli nu sînt chiar atît de simpli. Sînt oameni și foarte complexi și cu o mare capacitate de înțelegere. Uneori înțeleg mai mult decît cei care îi numesc oameni simpli. Acești oameni simpli vor ca acum să se facă primul pas: înțelegerea între marile puteri. Și trebuie să-i ajutăm să-și exprime voința. Trebuie să fim centrul de atracție și să găsim un limbaj comun cu alte puteri, pentru ca să dăm posibilitate popoarelor să se amestece în operațiile pașnice care vor avea loc la Geneva sau în alt oraș, între diplomați, între șefii de guverne. Și nu-mi închipui că nu vom reuși.

Conferința la înalt nivel va avea loc. Dar mai există un înalt nivel. Despre el am vorbit anul trecut. Acest înalt nivel sînt popoarele. Iar popoarele trebuie să facă acum totuși pentru a contribui la succesul conferinței șefilor de guverne, pentru a începe lichidarea „războiului rece” care a devenit odios tuturor.

Știința omenească a făcut pași uriași înainte. Acum zece ani știam ce-i Hiroșima dar încă nu știam ce înseamnă racheta intercontinentală

(continuare în pag. 11-a)

Povestiri adevărate

de VIKTOR HMARA

sitații „Lomonosov” din Moscova Delegații se imbulziră la ferestrele autobuzului și începură să facă primele fotografii, primele însemnări moscovite.

— Ce v-am spus eu? — conchise sentențios Jillé.

— Mai lasă vorba, bătrîne — zîmbi André Cartier, trimisul minerilor din Pas-de-Calais, împingîndu-l ușor. — Nu uita că ești musafir. Nu vorbe de lucruri pe care nu le cunoști. Între fie vorba, prietene: n-ai să a-vea nimic împotriva dacă și guvernul nostru ar face o astfel de propagandă...

Fața roșie a lui Jillé se făcu stacojie, degetele scurte începură să se agite pe speleaza scaunului din față.

— Vorbești prostii, André. Repede te mai prinzi în cursă, te grăbești să tragi concluzii...

— Asta spuneam și eu: te grăbești să tragi concluzii, bătrîne Călătoria noastră abia a început.

Jillé tăcu. Tăceam și noi, cei ce-i întîmpinaserăm pe delegați. Ce rost aveau cuvintele? Autobuzul străbătea bulevardele largi ale noilor cartiere din raionul sud-vestic al Moscovei. Oaspeții francezi, aplecați pe fereastră, discutau aprins împărtășindu-și impresiile, îi salutau pe trecătorii. Numai Jillé, cufundat într-o carte ferfenită, adusă pro-til de la Paris, se străduia să nu observe nimic. Căci el venise convins că la noi totul e propagandă...

... Cele două săptămîni au trecut Sigur, răstimpul a fost scurt, dar oaspeții au folosit fiecare clipă pentru a vedea, a cunoaște cît mai mult. O să ne odihnim pe urmă”, răspundea ei invariabil însoțitorilor. Au uzat de toate mijloacele de transport, — avion, vapor, tren, automobil — au mers pe jos ceasuri întregi.

La plecare zeci de noi prieteni au venit să-i conducă pe delegații francezi. Un moscovit întrebă întîmplător sau intenționat:

— Cum e cu propaganda?

Francezii izbucniră în rîs și se înfiorară toți spre Jillé. Dar bătrînul socialist, care, trebuie s-o spunem, se dovedea un om foarte tăcut, cilea atent, ghemuit în fotoliul din autobuz, aceași carte ferfenită...

— Nu-l tulburăți — spuse încet André Cartier, privindu-și prietenul. — Trebuie să se mai gîndească la multe, totuși a început să-și dea seama... În ce mă privește pe mine...

— În ce ne privește pe noi, — îl corectară în cor compatrioții săi.

— În ce ne privește pe noi, trebuie să o spunem deschis: da, ne-am convins că este propagandă! Am văzut zeci, sute, mii de case noi, cluburi, școli, stadioane, parcuri, și am ajuns la concluzia că este într-adevăr cea mai puternică propagandă în favoarea modului nostru de viață, în favoarea socialismului, a păcii. O să povestim acasă

Păsări singuratice se pierd în albastrul fără fund al cerului. Ogoare, ogoare...

Dar iată și sovhozul. Intrăm în orașel. Una după alta se perindă căsuțe albe de piatră, școala, casa de cultură, spitalul, parcul, terenul de sport. Dar oaspeții vor să cunoască în primul rînd tehnica folosită pe ogoarele sovhozului.

Gazdele le arată parcul de mașini unde stau, strălucind în soare, zeci de tractoare puternice și combine autopropulsate. Cînd îi văd pe indieni, tractoriștii și combainerii le ies în întîmpinare, îi îmbrățișează, îi sărută, încearcă, să se descurce fără ajutorul translatorilor. Conducătorul delegației primește în dar un săculeț de griu de Altai.

— Oare o să se aclimatizeze în India? întrebă grijulie o fetiță cu ochi albaștri și cravată de pionier, pe flăcăiașul de lîngă ea, cu părul ca secara.

— Griul nostru? Din Altai? — se miră băiatul și adaugă fără drept de apel: — Griul nostru prinde pe orice pămînt. Chiar și în America. Iar în India cu atît mai mult. Tară prietenă, nu înțelegi?

... După doi ani de la întîmplarea aceasta am avut ocazia să vizitez India. Întîlnindu-mă la Delhi cu vechii noștri prieteni i-am întregat printre altele (trecuseră doi ani, ar fi putut să uite):

— Vă mai amintiți de săculețul acela cu griu? Ce s-a făcut cu el?

— O-o-o, griul din Altai! — exclamară ei bucuroși. — Vom strînge în curînd a treia recoltă. Vă puteți convinge și singur, nu-i departe, o oră-două de drum.

Am plecat cu mașina. Drumul spre ferma experimentală șerpua printre cîrînguri de palmieri și banani, plantații de orez. Întîlneam la tot pasul bivoli negri ca tăciunele care mergeau leneș, care încărcate cu trestii de zahăr scrișeau monoton. Mămure curioase ne însoțeau sărînd din copac în copac. Îmi părea straniu că aici, în peisajul acesta exotice, crește și se coace griul nostru din Altai.

— Priviți — strigară gazdele. — El e! Griul dumneavoastră.

În fața noastră se întindea un cîmp cu holde de aur. Ca în Kuban, ca pe Don, ca în Altai... Ne-am îndreptat spre el în fugă, emoționați, fericiți.

Țăranii indieni care au împămîntenit aici cu mîinile lor pricopute oaspetele nordic, ne-au înconjurat și priveau cu o liniște solemnă fețele noastre emoționate.

Orezul indian și griul rusesc creșteau alături, pe același pămînt, sub același cer, și faptul acesta era atît de emoționant, de simbolic, încît simțeam că n-am să pot vorbi niciodată despre el, fiindcă cuvintele îmi păreau prea sărace. Dar mîinile, mîinile indienilor și ale rușilor, împreunate într-o strîngere puternică, parcă spuneau: „Asta este prietenia adevărată, veșnică”.

Cuvîntare ținută la sesiunea de la Stockholm a Consiliului Mondial al Păcii.

veac nou

pag. 5

Scrisoare din Moscova

Se spunea, acum câțeva vreme, că fotbalul a ieșit din modă — că-i mai puțin popular decât a fost înainte. Era, în această apreciere, o părțică de adevăr, dată fiind monotonia ultimelor sezoane. Cîteva înfringeri pline de amărăciune au urmat, pe plan fotbalistic internațional, unor mari victorii... Căci, paradoxal dar adevărat — nu există progres fără eșecuri.

În acest sezon, fotbalul este din nou stăpîn la Moscova. Sezonul a început cu impetuzitate. Debutul a fost pasionant și plin de surprize. Iar presa consacră un spațiu tot mai mare cronicilor și comentariilor meciurilor.

Anul trecut, titlul de campion i-a revenit echipei „Spartak”. Acum, în fruntea clasamentului se află „Dinamo”.

— Pentru obținerea titlului se duce o luptă susținută — ne spune Andrei Starostin, fost jucător strălucit, acum cronicar de fotbal. Aceasta, însă, nu reprezintă decât un aspect al problemei. Tot atât de importantă este și problema întineririi echipei naționale. Rezerve nu lipsesc. Trebuie doar să fie alcătuit un ansamblu armonios. Întîlnirile cu echipele străine trebuie să contribuie la atingerea acestui rezultat. Primul meci a și avut loc: în ziua de 19 mai selecționata Moscovei a înfruntat echipa „La Gantoise”, una din cele mai bune echipe belgiene. Vine, acum, rîndul formației britanice Tottenham Hotspur.

Fotbalul dă mult de furcă Sovietului orașului și serviciului circulației. Într-adevăr, cu prilejul fiecărui meci, zeci de mii de moscoviți se îndreaptă aproape simultan spre stadion. Firește, problemele de circulație ce se pun în acest caz sînt pasagere. Sînt însă alte probleme, cu caracter permanent.

Discuțiile între șoferi și pietoni, de pildă, devin tot mai vehemente pe măsură ce numărul unora și al altora sporește. Piețele și pasajele cele mai frecventate dau naștere unei adevărate ghicitorii: cum poate fi lichidat acest continuu du-te-vino de mașini și pietoni?

Soluția e simplă: pietonii să circule prin pasaje subterane. În Piața Dzerjinski am vizitat unul din aceste pasaje. Tunelul, bine luminat, este vast. Deasupra lui, automobilele trec în ordine. Mi-liașanul însărcinat cu circulația nu-și mai pierde cumpătul. „Nu mai am nimic de făcut”... — mi-a și mărturisit el pe un ton jumătate supărat, jumătate descumpănit.

Am folosit noul pasaj subteran ca să ajung la Kuznețki Most — o stradă din centrul capitalei — unde pictorii orașului își expun pinzele. Doar la cîteva pași de Piața Dzerjinski a fost deschisă o expoziție a tinerilor pictori.

Am sosit la timpul cel mai potrivit: un grup de academicieni tocmai vizita expoziția, discutînd cu pictorii și, firește, și cu publicul.

— Îmi place acest tablou al lui Gheli Korjev — spune pictorul Serghei Gherasimov. Respiră atîta forță!

— Nu, forța nu-i lipsește! — remarcă un alt pictor, Alexandr Bubnov — dar i-aș reproșa o anumită tendință de înfrumusețare. După părerea mea, autorul nu are încă simțul culorii...

...Discuția devenea din ce în ce mai însuflețită, dar treburile m-au silit să plec: la Casa prieteniei cu țările străine avea loc o seară consacrată operei lui Ethel Voinich.

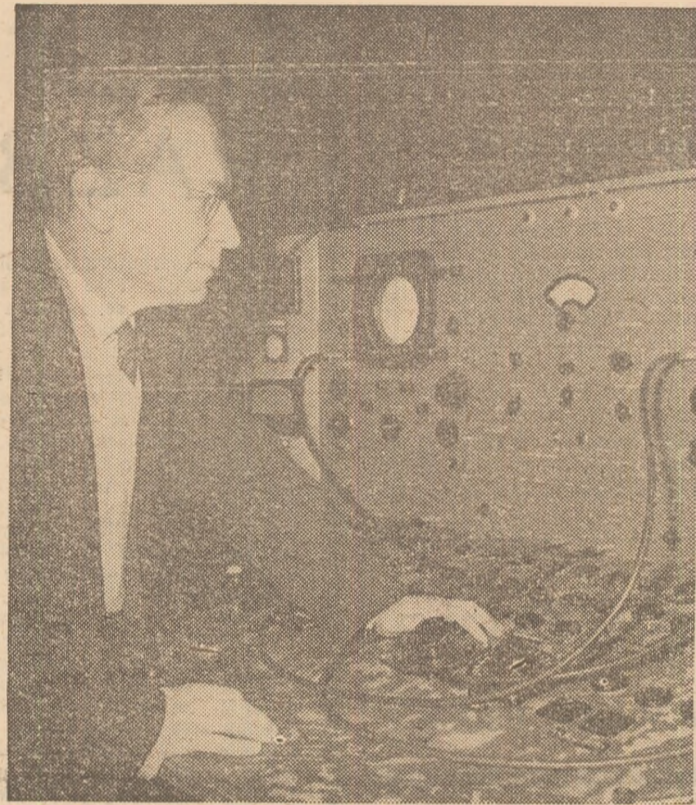
Da, Casa prieteniei este un loc bine cunoscut moscoviților. Aici au loc multe și variate manifestări — o conferință asupra literaturii Chinei de azi, de pildă, o seară închinată lui Pierre Curie, o expunere despre literatura pentru copii în S.U.A. Au loc vernisajele multor expoziții. Așa, de pildă, a fost deschisă mai deunăzi o expoziție de desene datorită unor foarte înzestrați copii japonezi.

Un prieten scriitor mi-a telefonat:
— Vino diseară la inaugurarea casei.
— Cum? Ai primit încă un apartament? — I-am întrebat, știind că abia se mutase într-o casă nouă.
— Nu-i vorba de mine — îmi răspunse el, ci de Casa scriitorilor...

Era, într-adevăr, vorba de noua clădire a Clubului central al scriitorilor. Pînă de curînd, reuniunile lor aveau loc într-o casă confortabilă, dar care devenise neîncăpătoare. Acum li s-a pus la dispoziție o clădire nouă, modernă, adecvată pentru discuții literare, reuniuni tovarășești, întîlniri cu cititorii. Sala de conferințe este înzestrată cu instalații care asigură traducerea simultană în patru limbi.

— Voi veni cu siguranță! — i-am făgăduit.

Konstantin Vișnevețki

Cunoscutul savant atomist, acad. Vladimir Veksler

DUBNA

orașul atomistilor

În aceste zile de primăvară, cînd străzile asfaltate, cu case strălucitoare de albeață sînt inundate de lumina de aur a soarelui, cînd de pe crengi se scutură ploaia gingașă a petalelor, orașul Dubna pare deosebit de tînr. Pini înalți și zvelți îi dau o frumusețe aparte.

Situată pe malul Volgăi, la 130 de kilometri de Moscova, Dubna poate fi numită pe drept cuvînt citadela oamenilor de știință. Nu vezi aici nicî, uzine, nici fabrici, nici altfel de întreprinderi industriale. Locuitorii acestui oraș sînt colaboratori ai Institutului unificat de cercetări nucleare, veniți din douăsprezece țări socialiste.

Cînd mergi pe străzile Dubnei și vezi casele noi, magazinele, hotelurile, școlile, complexul medical, clădirile creșelor și ale grădinițelor de copii, îți vine greu să crezi că cu toate puștii ani în urmă nimic din toate acestea nu exista aici.

În rîndurile care urmează nu am intenția să scriu despre activitatea științifică a institutului. Vreau să prezint cititorilor romîni Dubna în timpul liber.

Primăvara a adus cîteva schimbări în viața oamenilor de știință. Fizicianul vietnamez Nguen Din Ti, neobișnuit cu clima aspră a iernii rusești, a renunțat la îmbrăcămintea calduroasă. Colaboratorii științifici romîni și maghiari și-au strîns și ei în valize căciuliile de blană. S-a închis sezonul sporturilor de iarnă — pe care le practicau cu plăcere locuitorii orașului. Printre schiorii pasionați se numără Dmitri Blohințev, directorul institutului, bulgarul Emil Giakov, director adjunct, romînul Sorin Ciuli, polonezul Tadeusz Kanarek. A început în schimb sezonul tenisului. Sportul acesta este prac-

ticat aici aproape de toți. Pe cele patru terenuri de tenis joacă fizicianul Bruno Puontecorvo, colaboratorii științifici Rosislav Lebedev și Iuri Kazarinov, savantul polonez Marian Danys, fizicianul romîn Marius Pătrașcu.

A început să fie populat și slădionul pe care au loc întreceri sportive. Deosebit de interesante sînt meciurile de fotbal între echipele sectoarelor științifice. De notat că în componența echipelor nu intră numai tineretul. Sînt dese cazurile cînd onoarea sportivă a vreunui sector științific este apărată și de vîrstnici, care schimbă halatul alb cu șorțul și tricoul.

Apele Volgăi mai sînt încă reci, cu toate acestea înalătorii au și intrat în acțiune. Germanul Rudolf Pose și rusul Iuri Akimov s-ar bălăci toată ziua în apă. De altfel, au făcut baie în Volga și iarna, spărgînd gheața pe porțiuni mari.

La Dubna sînt condiții excelente pentru pescuit. Căci Dubna este o insulă: Volga, rîurile Dubna și Sestra și canalul Moscova o înconjoară din toate părțile. Barajul Ivankov, care stăvilește apele Volgăi, formează un întins lac artificial, numit marea Moscovei. Aci poți pescui eit poștești. Nu degeaba pasiunea pescuitului a contaminat pe mulți colaboratori științifici, tehnicieni. Nici iarna nu-i întrerupe din această îndeletnicire plăcută. Încotșmănați în șube, așteaptă răbătători să tresară sfoara undiței trecută prin copci.

Colaboratorul științific romîn Tiberiu Vișchi și-a cumpărat de curînd o motocicletă. În orele libere, împreună cu soția sa, face plimbări lungi, străbătînd zeci de kilometri.

Turismul își are și el pasionații lui. Dar fiindcă împrejurimile,

oricît ar fi de frumoase, nu mai prezintă atîta interes, mulți pleacă în Caucaz, Crimea și alte locuri pitorești din Uniunea Sovietică. Polonezii Mecislav Zelicinski și Eduard Ilmerck, împreună cu cehii Brzetislav Maly și Miroslav Karmasin au traversat vara trecută masivul Caucazului. În iarna aceasta un grup de colaboratori științifici, din care făceau parte cehi, romîni și germani, a făcut o excursie în peninsula Kolski.

Recent, pe lângă Institutul unificat a luat ființă o Casă a oamenilor de știință. În comitetul de conducere au fost aleși profesorul Bruno Puontecorvo (președinte), romînul V. Nicolau, chinezul Ciou Huan-ciao, polonezul Iuri Șvabe, profesorul german R. Pose, bulgarul Ivan Zlatev, cehul František Bradna. În cadrul Casei oamenilor de știință au fost create o secție pentru cineaștii și fotografiile amatori, o secție de pir-pir-pong, o secție turistică, una artistică etc. Aici se organizează seri de odihnă, festivități închinete sărbătorilor naționale ale țărilor participante și altele.

La Dubna există de asemenea un palat al culturii, unde au loc concerte, vizionări de filme, urfuncționează diferite cercuri.

Deseori, colaboratorii științifici ai institutului pleacă la Moscova, pentru a audia concerte, a viziona spectacole de teatru și balet, pentru a vizita Kremlinul, vestitele Galerii Trețiakov etc.

Prietenia între fizicienii celor 12 țări se dezvoltă și se consolidează nu numai în laboratoarele Institutului unificat de cercetări nucleare, ci și pe stadion, pe terenurile de tenis, în excursiile turistice.

V. Șvanev

SCRIITORII SOVIETICI DESPRE CONGRESUL LOR

OLGA FORȘ:

Cel de al treilea Congres unional al scriitorilor sovietici este un eveniment de seamă în viața noastră.

Țara noastră a pășit în septenalul construcției desjășurate a societății comuniste. Țelul înalt, indicat în hotărîrile istorice ale Congresului XXI al P.C.U.S., a mobilizat energia clocotitoare a poporului, i-a urcat gîndul și fața pe culmi avîntate. Pe aceste culmi trebuie să ne ridicăm creația și noi scriitorii. Sarcina noastră este să dezvoltăm neobosit noile

și minunatele culmi ale realității socialiste. Pentru aceasta nu este de ajuns să fim numai în pas cu vremea, ci să avem, cum se spune, ochiul nostru, să atingem sferile din ce în ce mai înalte ale măiestriei.

NIKOLAI TIRONOV:

În zilele Congresului, fiecare scriitor se gîndește la planurile sale de creație, se gîndește cum să-și înceapă propriul său septenal scriitoricesc și ce trebuie să facă pentru asta. Întreaga noastră istorie, întreaga dez-

vollare a marii și mullinaționalei literaturi sovietice, stau mărturie faptului că fiecare scriitor își va închina toate forțele crea-

ției literare și va face totul pentru a fi la înălțimea cerințelor epocii.

ANDREI UPIT:

Congresul al XXI-lea al P.C.U.S. ne-a trasat un drum clar spre culmile strălucitoare ale comunismului, a pus în mina poporului sovietic cheia fermecată a viitorului luminos. Înarmat cu însemnatele documente

de partid, cel de al III-lea Congres unional al scriitorilor va preciza și va concretiza sarcinile scriitorilor în acest marș triumfal al comunismului, rolul nostru în educarea comunistă a oamenilor muncii.

GHEORGHI LEONIDZE:

Noi, scriitorii sovietici, așteptăm mult de la Congres. El trebuie să lichideze lipsurile existente în literatura noastră și să

contribuie la crearea condițiilor unui avînt nemaîntîlnit, la crearea unei atmosfere de critică principială și intoleranță față de greșeli.

OLEȘ GONCEAR:

Scriitorii ucraineni se prezintă la Congres cu o recoltă bogată. În ultimii ani în Ucraina au fost editate peste 1.500 de cărți, dintre care multe se bucură de aprecierea cititorilor noștri exigenți. Patosul construcției comuniste, eroismul muncii de zi cu zi, viața poporului în impetuosul ei mers înainte — toate acestea au atras și continuă să atragă pe scriitori. Împreună cu scriitorii din celelalte republici frățești, scriitorii ucraineni sînt gata să răspundă prin cărțile lor sarcinii nobile pe care le-a trasat-o partidul: ogîndirea chipului contemporanilor noștri.

Voiajul meu

Sergo Mikoian

în America

(urmare din numărul trecut)

9 ianuarie

Chicago e un oraș gigantic. Centrul, cu zgîrie-norii și cu străzile sale înguste, se întinde de-a lungul malurilor lacului Michigan. Sînt aici o mulțime de întreprinderi industriale, dar vizitarea lor n-a fost cuprinsă în programul călătoriei noastre. Tata a fost invitat să viziteze vestitele abatoare din Chicago, atrăgîndu-i-se însă totodată atenția că de la ultima sa călătorie din anul 1936 nu s-au schimbat prea multe. De aceea am hotărît ca în locul abatoarelor să vizităm „Merchandise Mart”, cea mai mare casă de comerț din lume. Am avut impresia că toți cei aproape 40.000 de oameni care lucrează aici au ieșit pe coridoare ca să-l vadă pe oaspetele sovietic.

La început am încercat să rămîn în apropierea tatei. Dar după cîva timp m-am convins că lucrul acesta este cu neputință. Atunci am preferat să mă retrag, ca să vizitez orașul și să filmez ce mi se va părea mai interesant. Autoritățile locale m-au pus în legătură cu doi tineri simpatici de la poliție, care au primit sarcina să-mi arate orașul Chicago.

În timp ce tatăl meu vizita nenumăratele încăperi ale casei de comerț, noi am colindat străzile. Insoțitorii mei făceau parte dintre puținii americani simpli pe care i-am cunoscut aici. De aceea a fost foarte interesant pentru mine să stau de vorbă cu ei — poate chiar mai interesant decît vizitarea orașului. Mi-a părut bine că nu manifestau nici un fel de animozitate împotriva noastră. Dimpotrivă: se întrebau și ei de ce nu s-ar putea să trăim în pace și armonie. De la ei am aflat multe lucruri noi despre viața în America. Amîndoi — Eddie și Hewey — sînt încadrați într-un **bomb squad**, unde se lucrează cu explozibile. S-au plîns de creșterea criminalității în rândurile tineretului, dar Hewey — cel mai în vîrstă dintre cei doi — căuta să atenueze în fel și chip aspectele negative ale realităților americane. Acest patriotism naiv mi s-a părut de-a dreptul înduioșător.

Tata a fost primit apoi la clubul juriștilor, de către domnul Adlai Stevenson, liderul partidului democrat, care l-a salutat cu multă prietenie, evocînd întrevăderea pe care au avut-o anul trecut la Moscova. Mie mi l-a prezentat pe fiul său, care se numește tot Adlai și este de asemenea avocat. La masă, Stevenson și tata au rostit cuvîntări. După fiecare frază glumeață, cei cîteva sute de juriști izbucneau în hohote de rîs. Umorul e foarte prețuit aici, și aceasta a contribuit la crearea unei atmosfere cît se poate de cordiale. Stevenson a vorbit cu satisfacție de călătoria sa în Uniunea Sovietică și de întrevăderea cu N. S. Hrușciov. În cuvîntarea sa, tata a relevat impresia favorabilă pe care a făcut-o Stevenson asupra conducătorilor sovietici. Lui Stevenson i-au lipsit cîteva milioane de voturi pentru a fi ales președinte. „Noi i le-am fi pus cu plăcere la dispoziție”, a spus tata, și sala s-a cutremurat de hohotele de rîs. Stevenson a mulțumit, adăugînd însă că acum e cam tîrziu pentru asta. Totuși, pe lingă glume, a avut loc un important schimb de vederi în legătură cu marile probleme politice.

Tata a plecat apoi la o reprezentare a ansamblului sovietic de dansuri „Beriozka”, iar eu am fost invitat acasă la Adlai-junior. Fiul lui Stevenson are o soție foarte simpatică și doi copii mici. Doamna mi-a servit ceai: a fost prima și ultima oară, în cursul călătoriei noastre prin Statele Unite, că mi s-a oferit ceai!

Restul serii l-am petrecut în tovărășia insoțitorilor mei din **bomb squad**. Ne-am dus la un local de dans și apoi la sora lui Hewey (la el acasă nu s-a putut decide să mă invite: probabil că n-are o locuință atît de frumoasă ca sora lui).

10 ianuarie

Dimineața ne-am luat rămas bun de la Chicago. O ultimă plimbare prin oraș, într-un șir lung de auto-

mobile, pînă la aeroport. Avionul avea să ne ducă în California.

Zborul a durat mai multe ceasuri. Stewardesele și-au dat toată osteneala ca să ne treacă vremea mai ușor, servindu-ne gustări, sucuri de fructe și gumă de mestecat.

La capătul dinapoi al avionului se afla un salonș. Tata i-a invitat acolo pe corespondenții de ziare care ne însoțeau, pentru o „conferință de presă inversă”. Această neobișnuită conferință a atras atît de mulți curioși, încît stewardesele au început să se teamă ca nu cumva să se strice echilibrul aparatului. Convorbirea s-a desfășurat într-un spirit de sinceritate deplină. Tata a întrebat între altele de ce ziaristii americani scriu de atîtea ori neadevăruri: din plăcere pentru senzational, din ordinul redactorului-șef, în speranța unei retribuții mai mari, sau ca urmare a sentimentelor personale ale ziaristului respectiv? Întrebarea nu era prea ușoară și e explicabil de ce discuția s-a prelungit atît de mult. Puși în rolul neobișnuit nu de a lua, ci de a li se lua un interviu, ziaristii s-au putut consola cu faptul că zgomotul motoarelor a făcut ca răspunsurile lor să nu poată fi auzite decît de un grup foarte restrîns de oameni care ședeau în imediata lor apropiere.

Am traversat Munții Stîncoși, și peste puțin am zărit sub noi orașul San Francisco. De sus se putea vedea podul peste Poarta de Aur. La aeroport ne așteptau reprezen-

te acestor declasați: disprețul sau mila. Unii dintre ei erau desigur demni de milă, căci veniseră de bună seamă numai „la lucru”: stăteau nemișcați, cu pancartele pe ei, și zîmbeau. Pe fețele celorlalți, însă, se citea numai ură și nici un singur gînd.

Seara a avut loc un dineu la „World Trade Association”. Christopher, primarul orașului, a rostit un discurs de bun venit, prezentîndu-ne celor de față. Tata a vorbit despre necesitatea lărgirii relațiilor comerciale, găsind toată înțelegerea la cei de față, căci oamenii de afaceri din California au fost și mai înainte în relații comerciale cu U.R.S.S. și cu China și n-ar avea nimic împotriva să le reia.

Au fost de față și mulți oameni, care s-au întreținut cu tata în limba armeană. Se spune că peste jumătate din locuitorii orașului Fresno din California sînt armeni.

11 ianuarie

Dimineața, grupul nostru a fost ocupat cu vizitarea orașului. Am fost la reședința guvernatorului, căruia i-am făcut o vizită. Guvernatorul E. Brown ne-a vorbit despre problemele statului California, repetînd cu stăruință de cîteva ori că politica internațională nu-l interesează și că nu vrea să vorbească despre ea. Reporterii care ne însoțeau atribuiau această circumspecțiune faptului că guvernatorul, ales cu numai două

(amestec de fum din coșurile fabricilor și de ceață) atît de gros, încît a fost necesar să aterizăm pe aeroportul din Burbank. Orașul acesta e foarte aproape de Los Angeles — astfel că după 30—40 de minute ne și aflam la hotelul „Ambassador”. Tata și-a amintit cu plăcere că în 1936, cînd a fost cu mamă aici, a locuit tot la acest hotel.

Seara am participat la un dineu oferit de Eric Johnston. Speranțele mele de a întîlni aici pe Doris Day, pe Kim Novak sau altă vedetă de cinema nu s-au realizat. N-a fost de față decît Kirk Douglas. Tata l-a invitat în U.R.S.S.

În cursul dineului am stat de vorbă cu vecinii mei de masă. Unul dintre ei, un om în vîrstă, s-a străduit din răsputeri să mă convingă că „sandwichmenii” sînt cea mai bună dovadă de democrație. Presupuneam că apologetul „sandwichmenilor” e un fost întreprinzător de filme, actualmente rentier, și că deci concepția sa primitivă despre democrație este oarecum scuzaabilă. Dar vecina mea din stînga m-a informat că „rentierul” meu e în realitate președintele celei mai mari bănci din lume, „Bank of America”.

12 ianuarie

Ziua a început cu vizitarea Universității californiene. În fața clădirii principale am fost așteptați de o mulțime de studenți, care aplaudau și ne adresau cuvînte de salut. Rectorul, domnul Allan, ne-a condus în cancelaria sa, unde i-a dat tatei tot felul de informații despre universitate. Apoi am trecut în auditoriu. Nu era atît de mare cît m-am așteptat. Studenții și profesorii au adresat tatei numeroase întrebări.

Ce studii are? a fost întrebare. „N-am avut posibilitatea să studiez la un institut de învățămînt superior, că fiul meu”, a răspuns el. „Dar școala revoluției prin care am trecut” — a adăugat tata — „mi-a suplinît pe de-a-ntregul studiile universitare”.

„Copiii conducătorilor se bucură de favoruri speciale la admiterea în învățămîntul superior?” i s-a pus o altă întrebare. — „Nu se fac favoruri pentru nimeni — a răspuns el. Dimpotrivă. Copiii celor care se bucură de condiții materiale mai bune nu primesc burse, ca toți ceilalți studenți.”

„Am putea veni la studii în Uniunea Sovietică?” — a mai întrebat cineva. — „Veți fi bineveniți!” a răspuns tata.

Apoi am început vizitarea palatului universității, a laboratoarelor etc. Eu m-am pomenit inconștient de tineri și tinere care-mi puneau întrebări peste întrebări. Pe toate fețele flutura un zîmbet cald. M-am simțit ca acasă, ca între prieteni. Un student m-a întrebat dacă ar putea găsi de lucru în U.R.S.S., ca să aibă posibilitatea de a studia acolo. I-am explicat că în U.R.S.S. învățămîntul e gratuit, ba că ar primi pe de-asupra și o bursă. El nu m-a crezut însă și a repetat întrebarea dacă ar găsi de lucru. Ca să-l asigur pe deplin l-am informat că la noi nu există șomaj.

Punctul următor din programul vizitei noastre suna deosebit de romantic și de ispititor: Hollywood. Am vizitat studiourile „Paramount”. Domnul Freeman, președintele și domnul Kenneth Clark, vicepreședintele Uniunii producătorilor de filme, ne-au condus prin studiouri. Într-unul dintre ele ne-a fost prezentat Marlon Brando, pe care l-am găsit în rolul unui locuitor din Midle-West de la începutul secolului XIX.

În timp ce ne continuam vizita, domnul Freeman ne-a explicat ce greu le vine producătorilor de filme să concureze cu televiziunea. Producția cinematografică a scăzut la o treime, însă cheltuielile sînt tot atît de mari ca înainte.

Am ajuns pe un platou ale cărui decoruri ne-au transpus în Birmania,

(continuare în pag. 10-a)

Oaspeții sovietici în timpul vizitei la studiourile „Paramount” din Hollywood

tanți ai presei, o seamă de simpli curioși, poliția și „sandwichmenii”. Am aflat mai tîrziu că printre aceștia din urmă se aflau și oameni care purtau pancarte cu urări de bun soț pentru noi. Dar sub ochii poliștilor, niște fasciști maghiari s-au luat la bătaie cu ei, sfîșind aceste pancarte. Dintr-un motiv inexplicabil, avionul n-a fost lăsat să aterizeze în locul unde eram așteptați de presă, oficialități și poliție. Gloata de „sandwichmenii” a sezisat acest lucru cu o înțeleală uimitoare, fiind astfel aproape singurii care ne-au înțîmpinat cînd am coborît din avion. Tata a pornit imediat cu ambasadorul și cu interpretul, dar cîțiva dintre noi au avut posibilitatea să-i observe cîva timp din apropiere pe acești „sandwichmenii”. Făceau o impresie penibilă și ridicolă.

Nu știu care sentiment m-a cîvîrșit cu mai multă putere la vederea

luni înainte, se temea ca din lipsă de experiență să nu spună ceva ce n-ar coincide cu părerile Washingtonului. Guvernatorul și tata au glumit pe seama faptului că steagul statului California înfățișează un urs și o stea roșie. Se încinse o dispută aprinsă dacă ursul era rusesc sau american și cine a ales cel dinți steaua roșie ca simbol: U.R.S.S. sau California.

Continuarea zborului spre Los Angeles era fixată pentru ora prînzului. De aceea m-am grăbit să mă fac o plimbare cu celebrul **cabl-car**, tramvaiul-funicular, una din curiozitățile din San-Francisco (ni s-au dăruit și cravate, pe care era imprimat un **cabl-car**).

În avion am folosit timpul ca să notez în jurnal impresiile de drum. Mi-am încărcat de asemenea aparatul de filmat. Ne apropiam de Los Angeles, dar ne aflam într-un smog

O nouă teorie despre simetria fenomenelor nucleare

Intre fizică și filozofie există o legătură intimă și reciprocă. Multe categorii fundamentale ale filozofiei au apărut mai întâi în domeniul cercetării fenomenelor fizice. Dar și invers, fizica a avut de profitat de pe urma filozofiei.

Una din cele mai interesante idei elaborate în cadrul gândirii filozofice a fost așa-numitul principiu al simetriei. Acest principiu a fost enunțat acum trei secole de Leibniz și ar putea fi formulat în felul următor: dacă în descrierea unui fenomen fizic intră anumite elemente geometrice, atunci în natură există, sau în orice caz poate fi realizat și un alt fenomen fizic identic cu cel dintâi, în care însă toate elementele geometrice sînt înlocuite cu cele de simetrie opusă. Dar acest principiu și-a păstrat tot timpul caracterul său pur filozofic și nu a reușit să se transforme într-o eficiență teză fundamentală pentru fizică sau pentru vreo altă disciplină specială. Atenția oamenilor de știință s-a concentrat asupra acestui principiu abia după 1848, cînd Louis Pasteur a demonstrat că, în domeniul fenomenelor biologice, principiul simetriei nu este valabil.

Recent însă, doi tineri fizicieni chinezi, Lee și Yang, au făcut o descoperire analogă, în domeniul fenomenelor nucleare de un anumit tip, cu descoperirea lui Pasteur.

Ei au emis ipoteza îndrăznească că, în domeniul interacțiunilor slabe ale fenomenelor nucleare, principiul simetriei își pierde valabilitatea. Cum se poate verifica, cum se poate vedea acest lucru? Iată un fenomen fizic binecunoscut: dezintegrarea radioactivă a nucleului de cobalt-60. În urma dezintegrării radioactive, cobaltul-60 emite electroni. Nucleul cobaltului-60 care emite electronii are o rotație în jurul axei sale. Această rotație ne permite să deosebim pe orice nucleu de cobalt un pol nord și un pol sud. Fiecare nucleu de cobalt emite un singur electron care părăsește nucleul fie în direcția polului nord, fie în direcția polului sud. Dacă principiul simetriei ar fi valabil, pentru fenomenele nucleare, în forma în care el a fost enunțat, atunci ar trebui ca dintr-o cantitate suficient de mare de nucleu de cobalt jumătate să emită electronii în direcția polului nord, iar jumătate în direcția polului sud. Ei bine, câteva fenomene observate în ultimii ani în domeniul fizicii nucleare, care nu erau în concordanță cu principiul simetriei, i-au determinat pe cei doi fizicieni chinezi să preconizeze renunțarea la principiul simetriei pentru fenomenele nucleare de un anumit tip (interacțiuni slabe). Dacă, însă, trebuie să se renunțe la principiul simetriei pentru acest tip de fenomene, rezultă că emisia electronilor din nucleul de cobalt-60 trebuie să prezinte o polarizare tranșantă, în sensul că toate nucleele de cobalt trebuie să emită electronii în mod asimetric numai în direcția unuia dintre cei doi poli. Iar dacă într-adevăr se întâmplă așa, dacă deci nucleele de cobalt emit toți electronii numai într-un singur sens, înseamnă că ipoteza lui Lee și Yang poate fi considerată ca verificată. Profesoara Wu a și executat experiența decisivă de control și a constatat că previziunea savanților chinezi Lee și Yang se verifică în mod strălucit: electronii părăsesc nucleul de cobalt într-un singur sens determinat, fenomenul dezintegrării cobaltului prezintă o neașteptată asimetrie structurală. Rezultă oare, însă, de aici că principiul general al simetriei nu ar mai avea într-adevăr o valabilitate absolut generală în natură?

Iată ca academicianul L.D. Landau, celebru fizician teoretician sovietic, a propus o teorie în esență foarte simplă, ingenioasă și spirituală, care reușește să pună în perfectă concordanță experiențele recente cu privire la asimetria observată în cadrul interacțiunilor slabe, cu ideea simetriei. Bineînțeles, în acest scop, formularea principiului simetriei pentru cazul specific al fenomenelor nucleare, a trebuit să sufere o modificare importantă, și este incontestabil că în forma sa veche acest principiu nu mai putea fi aplicat la fenomenele nucleare care involvă interacțiuni slabe. În forma sa veche, principiul simetriei se referea, în esență, la elementele geometrice ale fenomenului fizic. Conform vechii formulări a principiului, simetricul nucleului de cobalt care emite un electron în direcția polului nord, ar fi un nucleu de cobalt care emite un electron în direcția polului sud: aceste două fenomene sînt într-adevăr în raport de simetrie pur geometrică. Dar, în natură nu se cunoaște nucleu de cobalt care să emită electroni în sens opus. În teoria academicianului Landau în cadrul noțiunii de simetrie, sînt cuprinse nu numai elementele pur geometrice ale fenomenului ci și sarcinile electrice ale particulelor care intră în joc. Astfel, simetricul unui suvoi de electroni negativi, dotați cu o spiralitate dreapta, este, nu pur și simplu un suvoi de electroni negativi dotați cu o spiralitate dreapta, ci un suvoi de electroni pozitivi, dotați cu o spiralitate dreapta. Așadar, conform teoriei academicianului Landau, atunci cînd vrem să obținem simetricul unui fenomen nuclear, nu este întotdeauna suficient să înlocuim elementele geometrice cu simetricale lor, adică elementele geometrice de orientare stînga cu elemente de orientare dreapta, spiralele levogire cu spi-

rale dextrogire, ci este necesar să schimbăm în același timp (cel puțin în cazul interacțiunilor slabe) și semnul sarcinilor particulelor participante, să schimbăm adică particulele de semn pozitiv în particule de același gen, dar de semn negativ, sau, mai general, să punem în locul particulelor antiparticulele corespunzătoare. Conform acestei teorii, așadar, simetricul nucleului de cobalt care emite electroni în direcția polului nord nu va fi nucleul de cobalt care emite electroni în direcția polului sud, ci un nucleu de anticobalt care emite electroni pozitivi în direcția polului sud. Nucleul de anticobalt este alcătuit, după cum se știe, din antiprotoni (adică protoni negativi) și antineutroni, în timp ce nucleul de cobalt este construit din protoni (cu sarcină pozitivă) și neutroni. Nucleul de anticobalt nu există în natură. El ar putea fi construit în mod sintetic, însă, probabil, va mai trece mult timp pînă cînd aceasta se va realiza, deoarece trebuie să învinge dificultăți tehnice care la ora actuală, par de netrecut. Dar experiențe recente, efectuate de Kogan, la Leningrad și de grupul lui Telegdi, la Chicago, vin de pe acum în sprijinul ipotezei lui Landau. Cercetările în jurul problemei simetriei și a asimetriei fenomenelor nucleare sînt astăzi în centrul interesului fizicienilor. Fenomenele legate de acest cerc de probleme constituie unul din importante obiective ale cercetătorilor de la Dubna. Și poate nu va fi lipsit de interes să amintim că în acest domeniu și un grup de fizicieni din R.P.R. (Hulubei, Țițeica, Ausländer, Friedländer) a atins rezultate remarcabile, studiind urmele unor reacții nucleare produse într-o placă fotografică specială de marele sincrofototron de la Dubna.

I. Toth

microscop

Televiziunea în mină

La mina „Tentralnaia” a început să funcționeze prima instalație industrială de televiziune din bazinul Krivoi Rog. Emițătorul este instalat lângă puțul de colivii iar receptorul lângă tabloul de comandă al ascensorului. Mecanicul urmărește pe ecranul aparatului schimbul de vagonete, precum și intrarea și ieșirea din colivie a minerilor. El dirijează toate procesele fără ajutorul personalului special de deservire. Comenzile le transmite prin radiotelefon. Odată cu punerea în funcțiune a instalației de televiziune a crescut viteza de ridicare a minerilor la suprafață. Noua instalație a fost realizată de un grup de

lucrători din mină în colaborare cu lucrători științifici de la Institutul de cercetări miniere din Krivoi Rog. Planul septenal prevede introducerea televiziunii și în alte mine din acest bazin. Vor fi instalate televizoare la marile mine în construcție „Ghigant - glubokaia” și „Gvardeiskaia”. Astfel va deveni posibil controlul întregului proces de extracție începînd cu încărcarea minereului în skipuri și terminînd cu descărcarea lui la fabricile de concasare și sortare.

Amplificator telefonic

Laboratorul industrial al Rețelei telefonice din Moscova a realizat recent primele prototipuri de a-

Revista „Nouvelles de Moscou” a publicat un interesant articol al lui A. Dadaiev, secretarul Observatorului din Pulkovo, intitulat: „Este posibil să fie observată planeta artificială?” Autorul articolului subliniază faptul că spre deosebire de sateliții artificiali ai pămîntului, planeta artificială lansată de U.R.S.S. nu întâmpină nici o rezistență în timpul evoluției sale în spațiu, fapt care îi asigură o existență de milioane și milioane de ani.

Va putea fi observată planeta artificială?

Viața planetei nu e primejduită de eventualitatea vreunei „întîlniri” cu vreo cometă sau vreun meteorit de dimensiuni mai mari, dată fiind suprafața ei redusă. E greu, de asemenea, de presupus o ciocnire a planetei artificiale cu Pămîntul. Orbita planetei întretaie într-adevăr pe cea a globului nostru, însă, datorită influenței forțelor de atracție reciprocă a planetelor, (forțe denumite „perturbații”) o asemenea ciocnire este exclusă. Noua planetă se apropie cel mai mult de Pămînt în punctele de intersecție ale orbitelor, aflate în apropierea perigeului planetei artificiale (distanța cea mai mică față de Soare). La 14 ianuarie 1959, racheta cosmică a atins perigeul orbi-

tei sale. Trecerea următoare prin același punct va avea loc la 8 aprilie 1960. În acel moment însă, Pămîntul o va depăși cu milioane de kilometri. Prima lor apropiere se va petrece abia după cinci ani (sau aproximativ după 60 de luni). Atunci racheta se va afla la o distanță de circa 1 milion de kilometri față de Pămînt, oferind prilejul cel mai favorabil observațiilor de pe Pămînt. Pentru observarea planetei vor putea fi folosite aceleași metode

ca pentru observarea asteroizilor (planete mici). Față de asteroizi, planeta artificială prezintă avantajul de a fi mai vizibilă, datorită suprafeței sale strălucitoare și netede. Metoda cea mai eficientă în clipa de față o constituie fotografierea. Fotografînd cerul cu ajutorul unui telescop-astrograf, planetele se imprimă pe placa sensibilă sub forma unor mici dîre, intercalate printre numeroasele puncte ce reprezintă stelele. Prima fotografie a planetei artificiale a fost efectuată după lansarea rachetei cosmice și reprezintă „cometa artificială”, norul de sodiu luminos care indica poziția rachetei pe traiectoria. Cînd se va efectua următoarea fotografie, planeta artificială care se va afla la o depărtare de 1 milion de kilometri, va apărea ca o stea de mărimea a 18-a.

După părerea lui A. Dadaiev, observarea planetei va fi ușurată de faptul că mișcarea ei rapidă în raport cu stelele o va „trăda” pe placa sensibilă. Pe de altă parte, însă, tocmai această viteză ar putea aduce prejudicii observațiilor, deoarece se întîmplă ca deplasările rapide ale unui punct foarte slab să nu lase urme pe placa sensibilă. În acest caz, telescopul-astrograf va fi reglat după viteza mișcării aparente a planetei artificiale și nu după mișcarea stelelor, cum se procedează de obicei. Cu siguranță, însă, că aceste dificultăți vor fi depășite, căci peste cinci ani, astronomia va dispune de mijloace cu mult mai perfecționate decît în prezent. Observarea planetei artificiale va permite în primul rînd să se precizeze ce modificări au survenit în orbita planetei ca urmare a perturbărilor cauzate de planete. În același timp, observarea unui corp din sistemul solar la o depărtare atît de mică de Pămînt, va putea duce la precizarea așa numitei „unități astronomice” — adică a distanței medii dintre Pămînt și Soare, cunoscută astăzi doar cu o aproximație de 0,1 la sută.

V. Dascălu

Cel mai tînăr laureat

căci Igor Șafarevici, membru corespondent al Academiei de Științe a U.R.S.S., este un pasionat alpinist și turist.

La care trebuie să adăugăm că profesorul este un fin cunoscător de muzică, chiar modernă. El frecventează săptămînal sălile de concert, cu toate că e foarte ocupat...

În iunie 1940, V. Potiomkin, comisar al poporului pentru instrucțiunea publică al Federației Ruse, a declarat printre altele, în cadrul sesiunii Sovietului Suprem republican: „...Există tineri care merită ca numele lor să fie rostit de la înălțimea tribunei Sovietului Suprem. De pildă Igor Șafarevici strălucit matematician, care la 17 ani a terminat Universitatea din Moscova”.

Încă din copilărie, Igor a dovedit o memorie excepțională și, mai ales, facultatea de a se concentra, de a se adînci în studiu. În numai cîteva săptămîni, el a trecut din clasa I-a în a II-a

și din a VI-a în a VII-a. La vîrsta de 14 ani, pe cînd era elev în clasa VIII-a, Igor Șafarevici s-a înscris prin corespondență la un institut industrial, însușindu-și în șase luni întregul curs de matematică superioară. Apoi a intrat la Facultatea de mecanică și matematică a Universității din Moscova. La 17 ani, Igor Șafarevici a absolvit universitatea, iar doi ani mai tîrziu a devenit candidat în științe și, după alți 4 ani, doctor în științe.

În momentul de față, la vîrsta de 35 de ani, Șafarevici este unul dintre cei mai mari matematicieni sovietici. Cercurile matematice au primit de aceea cu mare satisfacție știrea că tînrului savant i s-a decernat Premiul Lenin pe 1959 pentru lucrările sale în domeniul teoriei algebre a numerelor.

Șafarevici a pus la punct o metodă originală și a enunțat o nouă formulă pentru legea reciprocității, în aspectul ei general, lucru pe

care n-au izbutit să-l facă mulți matematicieni eminenți. Această operă încheie într-un anume sens aproape două secole din istoria legii reciprocității care a fost studiată de celebrii matematicieni Euler, Gauss, Hilbert și alții. O altă problemă rezolvată de tînrul savant, aceea a lui Galois, a fost ridicată încă în a doua jumătate a veacului trecut. Dar cu toate că i-au fost consacrate studii destul de numeroase, ea nu a fost rezolvată înainte lui Șafarevici, nici chiar în aspectele ei cele mai simple.

Igor Șafarevici, care este colaborator științific al Institutului de matematică al Academiei de Științe a U.R.S.S. și profesor la catedra de algebră superioară a Universității din Moscova, are mulți elevi. El a format mai mulți candidați în științe, iar primul său elev și-a susținut zilele trecute teza de doctorat.

V. Alexandrov

Biblioteca profesorului Șafarevici vorbește despre prioritarul ei mai bine decît ar putea s-o facă chiar un scriitor. În raștirile de sus se află tratate de matematică, mai ales de algebră, de o specializare atît de înaltă încît nu pot lăsa nici o îndoială asupra profesiei posesorului lor. Mai jos, poți afla lucrări de istorie și folclor. Iar alături de ele un album cu reproduceri din plastica franceză, cărți de istoria picturii, opere literare, un mare număr de cărți în limbile engleză și germană.

Ba am văzut și un Anuar de alpinism sovietic. Ceea ce nu-i de fel o împlinire,

Alla Larionova în filmul „Ordinul Anna”.

O MARE ACTRIȚĂ:

ALLA LARIONOVA

De o frumusețe desăvârșită, constituind în fiecare film o apariție plină de farmec, Alla Larionova se numără astăzi printre cele mai îndrăgite vedete ale ecranului sovietic.

Poștașul care distribuie corespondența în noile blocuri de pe Leningradskoe Șosse din Moscova este desigur persoana cea mai în măsură să dea relații despre popularitatea tinerei actrițe. Căci sute din scrisorile pe care le duce zilnic în tolba lui de piele sînt destinate Allei. Sînt expediate din cele mai diferite localități din Uniunea Sovietică și de peste hotare.

Cei mai tineri admiratori ai Larionovei, elevii — și firește, nu numai ei — îi solicită adesea fotografiile și autografe. Se întîmplă însă uneori să i se adreseze și numai din dorința de a-i împărtăși, ca unei adevărate prietene, preocupările, proiectele lor de viitor.

Mulți cinefili îi scriu actriței lor preferate interesindu-se de noile filme la care lucrează, de viața ei personală, de temeiurile care au determinat-o să îmbrățișeze cariera actoricească.

Asemeni multor tineri actori de cinema sovietici, biografia Allei Larionova nu prezintă amănunte senzaționale. După cum scrie adesea ea însăși în răspunsurile adresate admiratorilor săi, cuvîntul hotărîtor în alegerea carierei sale l-a avut... numai și numai pasiunea pentru teatru și cinema.

Alla este fiica unor oameni simpli, originari din ținutul Uralului. Încă de pe vremea cînd nu era decît o școlăriță în primele clase, reușise să transforme una din încăperile locuinței părintești în sală de spectacole, unde tata, mama, fratele mai mare Volodea și cîțiva vecini își ocupau cu regularitate locurile știute, pentru a asista la spectacolele improvizate de mica artistă. A venit apoi primul eveniment deosebit din viața Allei, pe atunci încă elevă a școlii medii: după citeva probe reușite la „Mosfilm” i se oferise un rol de figurantă în filmul „Pămînt înfloritor”. Și cu toate că nu rostea niciun cuvînt în acest film, Alla plutea în al nouălea cer, fascinată de atmosfera specifică platoului de filmare, ca și de luminile orbitoare ale reflectoarelor.

Peste puțină vreme, își trecea cu succes examenul de admitere la Institutul unional de cinematografie.

Primul ei rol important datează încă din acești ani de studiu. Este vorba de filmul „Sadko” în care a înfrunghiat-o însă pe tinăra Liubava. Rolul care a consacrat-o însă pe tinăra actriță a fost acela al Annei din filmul „Ordinul Anna”, realizat după nuvela lui A.P. Cehov.

Acestei excepționale creații i-au urmat alte roluri interesante, de facturi foarte diferite, în filmele „Bulevardul principal”, „Soarta toboșarului”, „In toiul luptei”, și altele. În prezent,

pe ecranele sovietice rulează noul film „Părinți și copii”, turnat în studiourile din Leningrad după romanul lui Turgheniev. În acest film, Alla Larionova deține unul dintre principalele roluri feminine.

Tot la Leningrad, Alla a filmat de curînd alături de soțul ei, Nikolai Ribnikov, în noul film pentru televiziune „Vrăjitoarea” — o adaptare după o povestire de Cehov.

Maria Cosmetatos

„Pămînt desțelenit”

pe ecran

În ultima vreme, pitoreștile stanițe de pe malul Donului liniștit au devenit locuri tot mai des solicitate de colectivele studiourilor cinematografice. Exterioarele trilogiei „Pe Donul liniștit”, ale filmelor „Ciobanul”, „Cociubei” ș.a. au fost turnate în aceste ținuturi. Grupa de filmare a studiourilor din Leningrad care realizează în prezent ecranizarea romanului lui M. Șolohov „Pămînt desțelenit” și-a oprit alegerea asupra staniței Karghinovskaia. Ulițele, casele, grădinile acestei stanițe formează decorul natural al viitorului film, în timp ce majoritatea locuitorilor ei participă activ la realizarea diferitelor episoade, fie ca interpreți ai scenelor de masă, ori numai în calitate de consultanți — atribuție foarte utilă în asemenea împrejurări.

Filmul în culori „Pămînt desțelenit” este realizat de regizorul Alexandr Ivanov, iar adaptarea cinematografică a romanului aparține scenariștilor I. Lukin și F. Șahmatov.

Popularitatea pe care romanul și personajele sale și-au cucerit-o în rîndul cititorilor în decursul celor peste 25 de ani de la apariție, presupune o deosebită exigență din partea publicului spectator. Iată de ce redarea cît mai veridică a atmosferei cărții, a perioadei marilor prefaceri pe care colectivizarea le-a adus în viață și rînduilele satului căzăcesc, ca și conturarea precisă a fiecărui personaj au constituit sarcini deosebit de dificile pentru creatorii filmului. În clipa de față, multe din dificultăți au fost depășite, datorită, în primul rînd, alegerii judicioase a unor interpreți talentați, care dau din nou viață viguroaselor caractere ale eroilor șolohovieni. Cine sînt acești interpreți? Actorul Evgheni Matveev îl înfrunghiează pe Nagulnov. În pauzele dintre două filmări îl poți întîlni pe ulițele Karghinovskâi, călărind ca un cazac veritabil. Rolul comunistului Davidov este deținut de actorul P. Cernov. Interpretul popularului personaj șolohovian — Moș Șciukar, este la rîndul său un popular actor al Teatrului de satiră din Moscova — Vladimir Dorofeev. E interesant de relevant faptul că V. Dorofeev a interpretat același rol și cu 20 de ani în urmă, cu ocazia unei prime ecranizări a „Pămîntului desțelenit”.

Admiratorii lui Piotr Glebov, neîntrecutul interpret al lui Grîgori Melehov din filmul „Pe Donul liniștit”, vor avea prilejul să-l revadă în acest film, de data aceasta în rolul oșterului Polovțev. De asemenea, în „Pămînt desțelenit” apare și una dintre interpretele feminine ale „Donului liniștit” Liudmila Hitiaeva (Daria), în rolul Lușkâi Nagulnova.

Filmul „Pămînt desțelenit” va fi terminat în toamna aceasta și reprezintă desigur ecranizarea primei părți a romanului. Creatorii săi și-au propus să realizeze și o a doua serie, îndată după apariția părții a doua a lucrării lui Mihail Șolohov.

Rennutul ansamblu de dansari populare al U.R.S.S. condus de Igor Moiseev și-a reluat recent spectacolele la Moscova cu un program nou. În repertoriul ansamblului figurează în prezent cincisprezece numere, printre care povestea-fantezie pe motive populare rusești „Vișnița” și dansul „Pe patinoar”, pantomima turkmenă „Măgarul încăpățînat”, dansul moldovenesc „Tăbăcărească”, suita uzbekă „Pahta”, polca estoniană „Peste picior”. Dansatorii ansamblului prezintă și o serie de dansuri acrobatice, burlești și satirice.

Reflector

Între 3 și 17 august va avea loc la Moscova Festivalul internațional al filmului. Au fost invitate să participe la acest festival 50 de țări. Fiecare dintre țările participante poate prezenta un film artistic de lung metraj și două filme de scurt metraj. Juriul va fi constituit din personalități de frunte ale cinematografiei din diferite țări. Festivalul se va desfășura sub deviza: „Pentru o artă cinematografică umanistă, pentru pace și prietenie între popoare”.

Celor mai bune producții cinematografice li se vor decerna „Marele premiu”, trei medații de aur și mai multe medații de argint. Se vor acorda de asemenea premii pentru cel mai bun scenariu, cea mai bună regie, cel mai bun interpret ș.a.

Din inițiativa Asociației de prietenie polono-sovietică, la Varșovia a avut loc o sesiune consacrată creației cunoscutului actor sovietic Nikolai Cerkasov. La sesiune au luat parte artiști de teatru

și cinematografi și critici. Nikolai Cerkasov a făcut o amplă expunere asupra vieții și activității sale.

În orașul Lima (capitala statului Peru) a fost prezentat filmul sovietic „Lia Muro-meș”. În prima săptămîină, filmul a fost vizionat de peste 65 de mii de spectatori, ceea ce, după aprecierea presei peruvienne reprezintă „o cifră record pentru această țară”.

„Sputnikul verde” este titlul coproducției cinematografice sovieto-germane, pe care o vor realiza studiourile științifice „Mesnaucifilm” și „Defa popu. ar. film”. Noua coproducție este închinată mamei și frunțărilor bogate din cele două țări, frunțărilor sovietici și germani în cultura porumbului.

În studiourile din Odesa a fost realizată ecranizarea celebrei năvele a lui Gogol „Cum s-a certat Ivan Ivanovici cu Ivan Nikiforovici”. În rolurile principale apar actorii G. Lavrik și N. Volkov. Regia aparține lui V. Karasev.

Voiajul meu în America

(urmare din pag. 7-a)

pe vremea războiului cu japonezii. În acest film jucau Jerry Lewis și Dean Merrill. Am făcut cunoștință cu ei. Cu acest prilej am aflat că Dean Merrill este nora domnului Davis, primul ambasador american în U.R.S.S. Jerry Lewis e un om foarte vesel, care se poartă cât se poate de degajat și face o gălăgie de nedescris. Poate că tocmai de aceea el e astăzi comical cel mai popular din S.U.A. Am fost filmați și noi, domnul Freeman încredinându-ne că e pentru prima oară în istoria studiourilor Paramount că se filmează pe platou persoane străine de studiouri. La ieșire, un mare număr de foto-reporteri l-au rugat pe tata și pe Jerry Lewis să aștepte o clipă. Aparatele fotografice au intrat în funcțiune, Jerry Lewis ne-a îmbrățișat rînd pe rînd pe toți și ne-a dăruit brichete pe care era imprimată o caricatură a sa.

Domnul Freeman ne-a invitat la o cafea într-unul din cabinetele de lucru. Aci am cunoscut-o pe Sophia Loren, care s-a declarat foarte încântată de convorbirea cu tata. Mai târziu ea a declarat reporterilor că dintre toți marii bărbați de stat pe care i-a cunoscut în viața ei, tata este omul cel mai simplu, mai vesel și mai natural, că în prezența lui a uitat cu desăvîrșire diferența de vîrstă și de poziție socială.

Seara am vizitat studioul de televiziune. Tata a acordat un interviu, iar noi ceilalți am asistat ca auditoriu. Printre altele i s-a pus și întrebarea: cu ce impresii s-a întors ansamblul Moiseev din turneul întreprins în S.U.A.? La această întrebare tata a putut da un răspuns foarte precis, deoarece soția unuia dintre frații mei este dansatoare în ansamblul Moiseev și acasă a povestit foarte multe despre turneu.

13 ianuarie

Dimineața am plecat din Los-Angeles. Ultimii vizitatori mi-au adus câteva exemplare din ziarul Universității: unul din redactori, o negresă simpatică, îmi făgăduise că mi le va trimite.

Zborul de la Los-Angeles la New York, și așa destul de lung, ne-a mai răpit și câteva ore în plus, deoarece zburam de la vest spre est. La New York, ne-am amintit cu regret de minunata climă a Californiei. Am avut impresia că la New York nu numai vremea este capricioasă, dar că și oamenii sînt mai puțin cordiali și simpli decît cei din celelalte orașe. Se pare că însuși aerul acestui uriaș și gălăgios oraș, cu populația sa atît de eterogenă, exercită o asemenea influență asupra locuitorilor săi. Și am început să înțeleg de ce mulți americani au ținut să ne prevină că New York-ul nu este America.

14 ianuarie

Devreme dimineața ne-am dus la „Macy's”. Tata a manifestat mult interes pentru acest mare magazin universal care ocupă nouă etaje. Am constatat însă că numărul clienților și al vinzătorilor este cu mult mai mic decît în magazinele noastre. Pe deasupra am mai aflat că mulți dintre cei pe care-i credeam cumpărători erau probabil detectivi, cu misiunea să împiedice furturile. Furturile săvîrșite la „Macy's” — ca de altfel în toate marile magazine din America — reprezintă o sumă însemnată, ceea ce nu se prea potrivește cu propaganda oficială despre înaltul standard de viață american. Ori-cum, în Cehoslovacia puteam să las fără nici o grijă aparatele de fotografiat și de filmat în mașină, fără ca măcar să încui portiera. Nici la

Moscova nu obișnuiesc să încui portiera mașinii mele „Volga”. Aci, însă, prietenii m-au sfătuit să iau totul cu mine, ceea ce am și făcut, iar ei s-au grăbit să încuie și ușa după aceea.

La lunch tata a fost invitat la „First National City Bank”, unde aveau să vină John și David Rockefeller, precum și mulți alții. Eu am profitat de timpul liber ca să mă plimb prin oraș cu foștii mei colegi de studii.

Uimește faptul că străzile sînt cu totul lipsite de spații verzi. Parcul central este totuși foarte frumos. Soția unuia dintre foștii mei colegi mi-a spus că vine în fiecare zi aici cu băiețelul ei, dar că nu stă niciodată pînă se întunecă, deoarece lucrul acesta nu e lipsit de primejdii. Mi s-a povestit cazul unui prinț din Nepal care într-o seară a fost jefuit și înjunghiat în Parcul Central.

Înainte de dineul oferit seara de către Clubul economic din New York, pe culoarele hotelului Waldorf-Astoria au avut loc convorbiri și întrevederi pe cît de interesante pe atît de semnificative. Apoi ne-am ocupat locurile în sală. Tata a rostit o cuvîntare, după care atît el cît și ceilalți doi vorbitori — dintre care unul era ambasadorul indian Ciaqla — au răspuns la întrebări. Tatei i-a adresat întrebări indeosebi domnul E. Bell, redactorul-șef al revistei „Business Week”. Fiecare dintre întrebările sale era un mic discurs antisovietic. A primit totuși răspunsuri edificatoare, care au stîrnit aplauzele unanime ale ascultătorilor.

În pauzele dintre cuvîntări s-a înfiripat la masa mea o conversație extrem de vie: cei nouă sau zece vecini de masă mi-au pus cele mai felurite întrebări, unele dintre ele extrem de naive. Astfel, de pildă, unul dintre businessmen a ținut cu tot dinadinsul să știe de unde își procură cetățenii sovietici țigările. La început nici n-am înțeles întrebarea. Niciodată nu mi-ar fi putut trece prin minte că un om poate fi atît de greșit informat despre țara noastră. Cînd i-am răspuns în cele din urmă că țigările pot fi cumpărate la orice debit, în orice mare magazin, sau la chioșcul cel mai apropiat, interlocutorul meu a întrebat dacă avem televiziune în U.R.S.S. I am răspuns că în Uniunea Sovietică funcționează 65 de posturi de televiziune și că de altfel precizia imaginii este la noi mai mare decît în S.U.A. Asta l-a cam uluit, după care a întrebat:

— E adevărat că în Uniunea Sovietică se vînd populației automobile?

Asta m-a făcut să-mi pierd stăpînirea de sine și am început să zîmbesc, ceea ce nu era prea politicoasă din partea mea. Cu toată amabilitatea de care eram capabil i-am dat a înțelege că din întrebările sale relese că nu i-ar strica de fel dacă ar face el însuși o călătorie în U.R.S.S.

În cursul discuției a ieșit la iveală că multor americani le e frică să vină în Uniunea Sovietică, deoarece nu sînt siguri că se vor întoarce țerei în patrie!

Episodul acesta a fost semnificativ. În diferite rînduri am fost întrebat dacă ceea ce văd în S.U.A. corespunde celor citite de mine în presa și literatura sovietică. Am putut răspunde cu toată convingerea că am aflat acum, ce e drept, multe lucruri noi, care mi-au lărgit cunoștințele, dar că n-am văzut nimic care să răstoarne cît de cît imaginea ce mi-am format-o în patrie despre această țară. În schimb, am constatat la tot pasul că americanii au o imagine greșită despre realitățile din Uniunea Sovietică. Or, dacă vizitarea Statelor Unite ne ajută pe noi să cunoaștem mai bine această țară, pentru americani vizitarea Uniunii Sovietice este de-a dreptul indispensabilă, ca să poată vedea cu ochii lor viața de la noi.

Sergo Mikolai

(continuare în numărul viitor)

Omsk. Strada Republicii.

CONTINENTUL

U. R. S. S.

În limba kazahă, „Pahta-Aral” însemnează „Insula bumbacului”. Așa a și fost, la început, sovhozul cu acest nume — o insuliță pierdută în oceanul Stepei Flămînde. Acum 35 de ani, vara, căldura pîrjolea aici toată vegetația, toamna, ploile transformau totul într-o mocirlă nesfîrșită, iar în timpul iernii vînturi cumplite spulberau zăpada subțire. Printr-o bizară rîndială a firii, pe acest pămînt în orice anotimp se ciocneau doar două elemente contradictorii: arșița și gerul. În cîțiva ani însă, munca eroică a oamenilor liberi a făcut adevărate minuni. „Pahta-Aral” a fost una dintre primele breșe făcute de oamenii sovietici în frontul amenințător al Stepei Flămînde care, de atunci încoaec, dă an de an înapoi, făcînd loc plantațiilor întinse de bumbac.

Caracterul internațional al coloniei de vară Artek din Crimeea — vestită în lumea întreagă — a fost accentuat anul trecut prin participarea unui număr sporit de copii, din 20 de țări. Alături de pionierii sovietici, unguri, albanezi, romîni, cehoslovaci și bulgari, și-au petrecut vacanța aici membri ai organizației britanice de copii „The Woodcraft Folk”, tineri cercetași din Iugoslavia, copii suedezi etc.

Intr-o zi de aprilie, membrii sovhozului „Skaistkalne” din raionul Bauska și reprezentanții intelectualității satului s-au adunat la prima lecție, la universitatea populară. Programul primei universități satești din R.S.S. Letonă cuprinde și o prelegere a acad. I. Peive, președintele Academiei de Științe a republicii. Se vor ține, de asemenea, lecții despre istoria țînutului, de medicină, biologie etc.

Benzile de oțel ce ies într-un an din noul laminor automat construit la Novo-Kramatorsk ar putea forma o panglică cu care să se încingă de cinci ori globul pămîntesc. În momentul de față, acesta e cel mai mare laminor din întreaga lume.

Cele patru spitale existente în Tadjikistan în anul 1914 aveau, la un loc, 40 de paturi. Astăzi, numărul spitalelor trece de 200, cu un total de 10.000 de paturi. Afară de aceasta, în republică mai funcționează aproape 500 de puncte sanitare.

O vioară ca toate vioarele: cu cutia de rezonanță în formă clasică și cu patru coarde bine întinse. Doar că pentru a te folosi de ea nu-ți trebuie arcuș, ci... un dicționar germano-romîn. Această carte neobișnuită în formă de vioară nu este altceva decît calendarul muzical al anului 1901, tipărit de editura berlineză „Harmonia”. Dacă deschizi capacul, apar paginile calendarului, în formă de vioară. Unul din articolele mai mari cuprinse în calendar este închinat muzicii ruse. Deosebit interes prezintă articolele scrise de eminenții muzicieni P. I. Ceaikovski și A. Rubinstein.

Cartea-vioară se păstrează la Biblioteca de istorie din Moscova.

Răspundem cititorilor

„...V-aș ruga să-mi dați, prin intermediul revistei, câteva amănunte despre împărțirea administrativ-teritorială a Uniunii Sovietice...”
(Din scrisoarea tov. Alexan Emil, electrician bobinator la Combinatul Metalurgic Reșița).

O țară cit un continent

Uniunea Sovietică se întinde pe a șasea parte a globului pămîntesc, pe o suprafață de 22,4 milioane de kilometri pătrați. Granițele ei numără în lungime 60.000 de kilometri. Pentru a parcurge traseul de-a lungul hotarelor sovietice un avion de pasageri care ar zbura fără întrerupere cu viteza de 500 kilometri pe oră ar avea nevoie de cinci zile și cinci nopți! Acest imens teritoriu cuprinde 15 republici unionale: Republica Sovietică Federativă Socialistă Rusă, R.S.S. Ucraineană, R.S.S. Belorusă, R.S.S. Uzbekă, R.S.S. Kazahă, R.S.S. Gruzină, R.S.S. Azerbaidjană, R.S.S. Lituaniană, R.S.S. Moldovenească, R.S.S. Letonă, R.S.S. Kirghiză, R.S.S. Tadjiacă, R.S.S. Armeană, R.S.S. Turkmene, R.S.S. Estonă.

Republicile unionale pe al cărui teritoriu, pe lângă naționalitatea de bază, trăiesc în grupuri compacte alte naționalități cuprind la rîndul lor, republici și regiuni autonome sau districte naționale. Federația Rusă, de pildă, cuprinde republicile autonome: Bașkiră, Bureat-Mongolă, Daghestană, Kabardino-Balkară, Komi, Mariică, Mordovă, Tătară, Udmurtă etc.

Ansamblul de copii al Casei prieteniei

Duminică 17 mai a avut loc primul spectacol al ansamblului artistic de copii al Casei prieteniei romino-sovietice din Capitală. Constituit cu patru luni în urmă, printr-un concurs organizat în rîndul elevilor în vîrstă de 7—14 ani, ansamblul numără astăzi 300 de copii, care alcătuiesc cele trei formații: corul, orchestra și echipa de balet.

Sub îndrumarea dirijorilor Marin Pistaru și Alexandru Pleșca, a maestrei de balet Milica Marinescu și a directorului artistic Lucia Popescu, micii artiști au lucrat cu perseverență și entuziasm pentru pregătirea spectacolului.

Primul concert al copiilor s-a bucurat de o participare numeroasă. Au venit să-i asculte și să-i felicite pentru activitatea lor, părinții și colegii, profesorii precum și compozitorii și profesorii de la conservatorul „Ciprian Porumbescu”.

Ceva despre teatru

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1														
2														
3														
4														
5														
6														
7														
8														
9														
10														
11														
12														
13														
14														

ORIZONTAL: 1) Eroul unei drame istorice de B. P. Hașdeu — Piesă de Carlo Goldoni 2) Efect la început — Fata pircălabului Dajbog din „Apus de Soare” de Barbu Delavrancea — Alt personaj feminin din aceeași piesă 3) „In ... Cucului”, comedie populară de Mihai Beniuc — Sprinteni — In repeliție! 4) Aici — „Moartea...”, piesă în care maestrul Ion Manolescu a obținut odinioară un mare succes — Iluzie 5) „Nota ... la purtare”, comedie de Virgil Stoenescu și Octavian Sava — In balcon! — „Dragoste în zori de ...”, piesă de Iaroslav Galan 6) „Ultima ...”, piesă de Mihail Sebastian — Verbul lui Hamlet — Hanger — Pește de ... sticlă 7) Ris nesfârșit — Celebră piesă de A. P. Cehov 8) La intrarea în orice cameră — Celebră comedie de Molière 9) Locotenent — Personaj feminin din piesa „Cădărea sârmată” de Horia Lovinescu — In tăcere! — „Așa ... îi”, piesă de K. Simonov 10) Intrigantul din „Othello” de W. Shakespeare — Primirea favorabilă a spectacolului 11) Subtil ... în final! — Ceea ce nu poate fi pe scena teatrului — Sigură 12) Partenerul ei — Antonimul succesului — Ajluent al Mosellei 13) Personaj mitologic — Personaj titular al unei tragedii de Fr. Schiller 14) Acțiunea de a se apropia (pl.) — Oraș în R. P. Ungară.

VERTICAL: 1) Capodopera lui N. V. Gogol — „... de zăpadă”, sau „Basmul primăverii”, piesă de A. N. Ostrovski 2) Piesă de Tudor Șoimaru — Ilar la început! 3) Simbol al talentului poetic — Una din „Gaițele” lui Alexandru Kirilov 4) „Flacăra ...”, piesă de Ștefan Tita și Liviu Floda — In prag! — Covrig de frînghie 5) In vie! — Unul din copiii Claudiei Vasilievna din piesa „In căutarea bucuriei” de Viktor Rozov — „... se știe niciodată”, piesă de Bernard Shaw 6) Nouă — Intrigantul din „Ovidiu” de V. Alecsandri — Pare! 7) Vas — „... de aur”, cunoscută piesă a lui Leonid Leonov 8) „... Tudose”, piesă de Barbu Delavrancea — Unul din coautorii comediei „Nota zero la purtare” — Regele titular al unei tragedii de W. Shakespeare 9) Pronumele actriței Godeanu, de la Teatrul Național I. L. Caragiale — Strigătul greierului lui Topirceanu 10) Dramă de H. Ibsen — Veston 11) Răpitoare aeriană (pl.) — Urmează în locul altuia 12) Înăuntru — „... unei nopți de vară”, celebră comedie-ferie de W. Shakespeare — Extremă 13) „Suflete ...”, dramă de Camil Petrescu — Un început de iluzie! — Consoarta lui Iupin Dumitrache din comedia „O noapte furtunoasă” de I. L. Caragiale 14) Piesă de scriitorul brazilian Guilherme Figueiredo (Vulpea și strugurii) — Vlaicu sau Mircea din „Vlaicu Vodă” de Al. Davila.

Filatelie

In curind pe ecranele Capitalei

O producție în culori a studioului „A. Dovjenko” din Kiev

FATA DIN KIEV

Scenariul: I. LUKOVSKI. Regia: T. LEVCIUK
 Imaginea: N. KULCIŢKI. Muzica: G. JUKOVSKI
 cu
 K. Skorobogatov, Boris Cirkov, P. Kumancenکو, N. Ivanova, I. Pereverzev, Oleg Jakov

Planul de emisiuni al Uniunii Sovietice pe anul în curs va cuprinde, printre altele, și o serie de zece valori înfățișând vederi din Crimeea, Caucaz și Siberia. O altă serie va prezenta monumentele ridicate în cinstea lui Lenin, Ceaikovski, Pușkin, Gorki, Maiakovski etc. Seria „Capitalele Republicilor Sovietice Socialiste”, a cărei apariție a început în anul 1958, va fi completată în acest an cu încă 19 mărci gravate, în același format. S-a anunțat și o emisiune compusă din patru valori care va prezenta stațiile metroului din Lenin-grad.

Toate aceste mărci vor îmbogăți colecțiile tematică cu subiectul vederi și aspecte din U.R.S.S.

Mare nedumerire a provocat, cu ani în urmă, emisiunea mărcilor egiptene din anul 1927, apărută cu prilejul celui de al 17-lea Congres de statistică. Cele trei valori ale emisiunii înfățișau statuia faraonului Amenhotep al III-lea, din dinastia a XVIII-a, care a domnit între anii 1420 și 1375, î.e.n. Numeroși filатели nu puteau înțelege care putea fi legătura între acest faraon și statistică.

Explicația există totuși. Pe lângă construirea unui număr de temple și statui uriașe la Luxor, susnumitul faraon a intrat în istorie și prin faptul că a fost primul domnitor care a organizat un recensământ al populației.

Emisiunea poștei R.P.R. din anul trecut, „Ciuperca comestibilă”, a fost primită cu interes de toți colecționarii, pentru că a inaugurat o subramură în tematica „Botanică” și „Floră”.

La scurt timp după emisiunea noastră, poșta cehoslovacă a emis și ea o frumoasă serie cu subiectul „Ciuperca”, iar recent și poșta R. P. Polone a pus în circulație o emisiune înfățișând diferite ciuperce care cresc pe teritoriul țării. Seria cuprinde opt valori, toate de format triunghiular.

Pentru tratarea dinților dvs.
COOPERATIVA „DENTARA”
 dispune de cabinete, aparate röntgen pentru radiografii, laboratoare și personalul de specialitate care vă stă la dispoziție

NU ÎNTĂRZIATI CU REMEDIUL INDICAT

ADRESAȚI-VA CU ÎNCREDERE UNITĂȚILOR NOASTRE DIN:

UNITAȚI MODEL	8 Bd. Armatei Sovietice 7
2 Str. Smirdan 15	9 Buc. Noi Bloc 4
1 Pasajul Eforie	10 Șos. Mihai Bravu 145
12 Str. Mendeleev 2	11 Șos. Ciurel 7
18 Str. Biserica Enei 2.	13 Șos. Pantelimon 278
	14 Cal. 13 Septembrie 257
UNITAȚI	15 Șos. Giurgiuului 65
3 Bd. T. Vladimirescu 1	16 Str. Alunișului 47
4 Str. Tomis 2	17 Cal. Văcărești 388
6 Cal. Griviței 273	19 Cal. Dudești 162
7 Cal. Văcărești 45	20 Str. Mihail Eminescu 157
	21 Str. Cameliei 40
	22 Bd. Tolbuhin 57.
- SEDIUL CENTRAL:** Str. Soarelui 7. Tel. 15.40.60.

Poșta redacției

TITI GAGIU-Pitești
 Regretăm, dar nu am putut reține nimic din cele trimise.

SILVIA ȘERBAN-Istria 1. — Prima întrebare e confuză. Repetați-o. 2. — Urmăriți rubrica noastră „Vor să corespundeze”.

IOAN G. RAFILA-Arad. Tot ce v-am promis, a fost să traducem și să expediem scrisoarea, lucru pe care l-am și făcut. Răspunsul însă nu mai depinde de noi, vă dați seama.

JAN ONCICA-Ornești. Din păcate, răspunsul pe care ni-l cereți nu poate fi decât negativ.

NICULAE ȘTEFANESCU-București. Ați întârziat.

ANGELA BALICA-Oravița. Pentru a corespunde cu tinerii sovietici, vă stau la dispoziție listele de a-

drese ce apar la rubrica „Vor să corespundeze” a revistei noastre.

IOAN HENȚIU-Deva. 1. — Ne pare rău, dar nu am putut reține cele trimise. 2. — Același răspuns ca și rindul trecut. 3. — Nu vă putem indica data precisă a apariției dicționarului ruso-român. Urmăriți în librării.

MIRCEA VICOL-Fălticeni. Nu este de competența noastră.

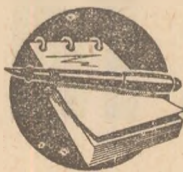
EUGEN SECOȘAN-Sibiu. Urmăriți rubrica noastră „Vor să corespundeze”.

Să stingem „războiul rece”

(urmăre din pag. 5-a)

tală. Acum zece ani știam ce poate da omului dezagregarea atomului. Dar cine a prevăzut lansarea sateliților artificiali ai Pământului? Ziarele scriu acum aproape zilnic despre „Marte și Venus”. Marte și Venus îi interesează pe oameni. Au loc discuții care ar putea să pară neserioase: există sau nu există acolo viață? Cineva a scris chiar că Marte și-ar avea sateliții săi artificiali. Dar gândiți-vă că e pe deplin posibil ca până la următorul nostru jubileu, oamenii să plece pe Marte, pe Venus sau pe alte planete. Și dați-mi voie să mă întreb cu fantezia mea mai sumbră: dar dacă acolo există cu adevărat viață și trimișii noștri vor fi întrebați: bine, bine, ați venit, ați ajuns până aici, dar ce se întâmplă la voi pe Pământ? Iar oamenii vor răspunde că nu poate fi curmat conflictul dintre Kurfürstendam și Alexanderplatz din Berlin. Ar fi cumplit! S-ajungi să cercetezi cosmosul și să n-ai puțină răbdare, puțină rațiune ca să orînduiești lucrurile pe această minusculă nenorocită planetă...

Cred că putem realiza asta. O cred și mă adresez celor mulți, mă adresez celor de-o vîrstă cu mine. Am dat zece ani de viață pentru ca să se termine cu ceea ce nu-i numai cumplit, dar și rușinos pentru om. — cu „războiul rece”. În Europa noastră, în inima ei, aici, în împrejurimile tuturor acestor țări, în Germania, trebuie să stingem „războiul rece”. Dacă nu o vom face, nu ne-o va ierta nimeni. Și nimeni nu va mai sărbători jubileele noastre.

Geneva și presa occidentală

Conferința de la Geneva a miniștrilor Afacerilor Externe s-a deschis spre satisfacția covârșitoare a majorității a omenirii, care militează pentru promovarea tratativilor ca metodă de bază în rezolvarea problemelor internaționale litigioase. Dar, așa cum s-a subliniat în repetate rânduri, simbla convocare a conferinței, deși și aceasta reprezintă incontestabil un succes al forțelor iubitoare de pace, nu constituie decât o rezolvare parțială a problemei. Rămâne ca Conferința de la Geneva să-și dovedească cu adevărat eficacitatea, aducându-și contribuția la destinderea încordării internaționale nu numai în Europa, dar și în întreaga lume.

Se înțelege că lucrul acesta nu poate fi obținut decât dacă există bunăvoință. Participanților la conferință li se cere, în primul rând, un punct de vedere comun asupra problemelor ce se dezbate în interesul întregii lumi, și nu situarea încăpăținată pe anume poziții care de mult nu mai corespund actualității internaționale.

Cu toate acestea, anumite organe de presă din țările occidentale fac tot ce le stă în putință nu pentru a purifica, ci, dimpotrivă, pentru a otrăvi atmosfera Genevei. Nu e greu să recunoști drept camioane în această privință presa vest-germană și cea franceză, despre care e greu de spus ale cui interese reprezintă. Totuși, ziarul „Paris-Journal” a apreciat că primele zile ale conferinței ar da serioase temeiuri să se afirme că „Franța își joacă foarte bine rolul de lider al... Europei”. În realitate, presa franceză creează în jurul Genevei o atmosferă nesănătoasă, cîntînd în struna presei vest-germane și dînd apă la moară anumitor cercuri de la Bonn, care încearcă să instaureze din nou în centrul Europei dominația militarismului german, în pofida intereselor naționale ale Franței.

Nici n-a alocat să se deschidă bine conferința miniștrilor de externe, că ziarele vest-germane au și început să bată toba desore o așa zisă „prăpastie” care separă Apusul de Răsărit. Ziarul „Berliner Morgenpost”, de pildă, scrie cu un pesimism vădit afectat că, „după ce de al doilea război mondial nici o conferință internațională n-a întimpinat atîtea greutăți și atîta lipsă de entuziasm ca cea de la Geneva”. Iar ziarul „Der Tagesspiegel” se întrece în a aduce Uniunii Sovietice acuzația că „tărăgănează” (!) punerea pe tapet a unor probleme dintre cele mai importante. Tonul presei franceze nu se deosebește prea mult de cel al ziarelor vest-germane. În cea de a treia zi a Conferinței, postul de radio Paris n-a găsit termeni mai potriviți să caracterizeze întrunirea de la Geneva decât ca un „dialog al surzilor”, iar ziarul „Combat”, dîndu-și din nou arama pe față, a afirmat în mod calomnios că „diplomația sovietică nu tinde la altceva decât să-și atingă țelurile...”. E limpede că cercurile franceze ale căror opinii le exprimă „Combat” consideră Conferința de la Geneva doar ca pe una din etapele „războiului rece”, care poate fi folosită pentru intensificarea pregătirilor în vederea unui „război cald”. În prezent — susține „Combat” — N.A.T.O. și „mai ales amiralitatea germană” depun uriașe eforturi pentru a „completa formațiile de luptă ale flotei vest-germane și a le înzestra cu armamentul corespunzător”. „La această acțiune, în afara industriei specializate a R.F.G. — continuă să se autodemaste „Combat” — participă numeroase din marile firme franceze”.

Cu toate acestea, cercurile vest-germane și franceze în numele cărora vorbesc ziare de felul lui „Berliner Morgenpost” și „Combat” continuă să pozeze cu nerușinare ca adeptele unificării Germaniei. Realitatea arată însă că aceste cercuri nu doresc nicidecum unificarea, căci unirea celor două Germanii într-un singur stat democrat le-ar zădărnici toate planurile care urmăresc reinvierea militarismului german — această mare primejdie pentru securitatea Europei.

Desigur, atmosfera nesănătoasă în jurul Genevei nu este creată exclusiv de presa vest-germană sau franceză. În spatele lor se află puternica artilerie a minciunii și dezinformării a presei reacționare americane care, tocmai în momentul începerii lucrărilor Conferinței de la Geneva a găsit cu cale să concentreze atenția cititorilor asupra cursei înarmărilor cu armele rachetă și atomică, asupra aniversării „podului aerian” de la Berlin și să publice declarațiile războinice ale unor generali și amirali. Binecunoscutul comentator american Stewart Alsop a declarat, de pildă, în revista „Saturday Evening Post”, că „a fi gata să nimicești Uniunea Sovietică, chiar cu prețul nimicirii Statelor Unite”, constituie „ultimul punct de sprijin” al politicii S.U.A. Nu e oare timpul ca asemenea indivizi orbiți de ura față de om să fie viriți în cămașa de forță? Ce poate fi comun între afirmații ca ce'e de mai sus și scopurile pentru care a fost convocată conferința miniștrilor de la Geneva?

Firește, nu-i de mirare că urmările „războiului rece” întreprinț de puterile occidentale se fac simțite încă o vreme, chiar dacă împotriva lui se pronunță covârșitoare majoritate a opiniei publice mondiale. Anormal este însă alt fapt: cum poți să stai la masa unei conferințe care și-a propus drept scop destinderea încordării internaționale și să nu renunți la vocabularul plin de venin care din paginile presei occidentale nu face decât să otrăvească atmosfera Genevei? Asemenea atitudini nu pot nicidecum contribui la întărirea încrederii în cuvintele politicianilor occidentali, care susțin că sînt animați de toată bună voința, pentru a ajunge la o înțelegere.

V. Kudrevțev

Cariera domnului Brandt

Anul trecut, în noiembrie, la Comandamentul american din Berlinul occidental, situat pe Clayallee 170 a avut loc un adevărat spectacol, dar cu ușile închise. În fața comandantului american, în rolul de „erou naiv” s-a prezentat un bărbat de vîrstă mijlocie, elegant îmbrăcat, cu o înfățișare prosperă de om de afaceri. Era Willy Brandt, „primarul cu împuterniciri guvernamentale” al Berlinului occidental. Pe scena americană îl aduseser „o întimplare nemaipomenită”: în ajun, N. S. Hrușciiov expusese propunerile sovietice privind reglementarea problemei Berlinului.

Spectacolul a avut loc sub forma unei „discuții diplomatice”, care corespundea însă întrutotul cerințelor artei dramatice. Și să vedeți de ce. În afara actorului se aflau prezenți acolo și autorul și suflorul. Cît privește spectatori care urmau să aplaude piesa, aceștia nu puteau fi alții decît reprezentanții presei reacționare vest-germane. De dublul lui rol Willy Brandt s-a achitat cum nu se poate mai bine. Ca „erou” s-a arătat plin de „fermitate”, respingînd anticipat propunerile sovietice, iar ca „naiv” s-a străduit să prezinte comandantului american cu cît mai multă naturaleză, „revindicările poporului german”, întocmite, închipuiți-vă, de... americanii înșiși.

Picantă spectacolului prezentat în Clayallee a fost accentuată și de următorul „amănunt”: domnul primar deține, prin cumul și funcția de președinte al filialei din Berlin a Partidului social-democrat din Germania, partid aflat în opoziție față de guvernul Adenauer. Ciudat e însă faptul că „opoziția” domnului Brandt nu provoacă griji „cancelarului de ocupație”, ca de altfel nici gentlemanilor de peste ocean, care s-au îngrijit să-i promoveze pe ambii în posturi înalte. Deseori, germanii își pun întrebarea: „unde se termină atribuțiile lui Adenauer

și unde încep acelea ale lui Brandt”?

Intr-un moment de sinceritate, chiar dr. Adenauer a mărturisit persoanelor mai apropiate că ar fi bucuros dacă toți „miniștrii lui ar fi asemenea lui Brandt”. La rîndul său Frantz Josef-Strauss, ministrul de război de la Bonn l-a ca-

citeva date extrase din arhivele serviciului de spionaj francez, intrate în posesia nemților după înfrîngerea Franței și care, în 1945, au căzut în mîinile aliaților. Din aceste date reiese că încă în 1931 tînărul Herbert fusese recrutat de Serviciul secret francez. Cînd în 1933 tînărul Framm a fost reținut de agenția Gestapoului în Prinz Albrechtstrasse, aceștia n-au avut prea mult de furcă cu el. A fost deîndată recrutat în serviciul lor și trimis sub numele de Willy Brandt în Scandinavia, ca să spioneze antifasciștii germani refugiați din Germania nazistă.

În acei ani, Willy Brandt a colindat Norvegia și Olanda, din Olanda a trecut „ilegal” în Germania, apoi în Spania republicană unde, la Barcelona, împreună cu agentul Gestapoului Oihen Scheer a desfășurat o intensă activitate subversivă împotriva republicanilor. În sfîrșit, de aici a trecut în Anglia și apoi în Franța.

În toamna anului 1941, după dezlănțuirea războiului împotriva Uniunii Sovietice, Brandt, cu mirosul lui fin (pe atunci era supus norvegian cu domiciliul în Suedia), s-a gîndit că n-ar fi rău să mai aibă un stăpîn, cum s-ar spune „pentru zile negre”. În consecință, a devenit corespondent al agenției telegrafice americane „Overseas News” și pe urmă agent al Serviciului secret american... Activitatea de dublu spion nu-l satisfăcea însă pe Brandt, așa că a stabilit legături și cu ambasada engleză din Stockholm.

Se înțelege, după război, „supusul norvegian” nu s-a prea grăbit să se înapoieze în Germania distrusă și infometată. Viața în Scandinavia era mai confortabilă, mai lipsită de griji. Hotărîrile stăpînului sînt însă legi, așa că în 1947 Brandt, acum ofițer în armata norvegiană, își face apariția în Berlinul occidental ca șef al biroului de presă al misiunii militare norvegiene.

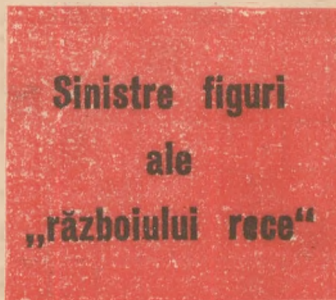
Brandt încețază să fie „norvegian” abia după trei ani, cînd devine din nou cetățean german. Treptat, Brandt începe să-și asigure pozițiile pentru cea de a cincea carieră, cariera de membru al partidului social-democrat din Germania.

Patronii de peste ocean ai lui Brandt nu și-au scăpat o clipă din ochi protejatul. Cîrînd, Brandt este numit șef al așa zisului „Birou pentru răsărit” al P.S.D.G. — unul din principalele centre ale serviciului american de spionaj, camuflat de astădată sub firma social-democrată. În 1951 Willy mai urcă o treaptă: i se încredințează unul din cele mai importante posturi ale activității de spionaj și diversivitate, și anume postul de președinte al faimoasei „Uniuni muncitorești de ajutorare a Răsăritului de către Apus”, un adevărat trust de spionaj, cuprînzînd peste 40 din organizațiile subversive existente în Berlinul occidental.

Cînd în toamna anului 1957 s-a pus problema alegerii unui nou primar în Berlinul occidental, cercurile conducătoare americane au avut un cuvînt greu de spus.

Willy continuă să primească sistematic instrucțiuni din partea cercurilor americane. La 12 martie, ziarul „Berliner Zeitung” relatează că Brandt a avut o convorbire confidențială cu funcționari din conducerea Direcției Centrale de spionaj americane și Agenția de informații a S.U.A. Cu acest prilej a primit dispoziții să lupte cu și mai multă hotărîre pentru susținerea „poziției americane” în problema germană, să continue cu perseverență politica „orașului de front” și să întreprindă pe toate căile „starea încordată de spirit a populației”. Într-adevăr, Brandt îndebînește plin de zel dispozițiile celor ce pregătesc un nou război.

V. Cernov

racterizat cam astfel: „Pe Brandt îl consider un om extrem de capabil, de merituos... Brandt se bucură de întreaga noastră simpatie”. Nimic de spus, nu fiecare membru al acestui partid de opoziție poate fi demn de asemenea laude!

Aventurile lui Willy Brandt ca „socialist” au început de mult — cu vreo 25-30 de ani în urmă. Pe vremea aceea, Willy Brandt nu se numea nici Willy și nici Brandt: purta încă prenumele de Herbert cu care fusese botezat, și numele de Framm cum îl chema pe taică-su. Era un tînăr ager, care frecventa organizația tineretului social-democrat.

În martie 1933, după ce la putere s-au înscăunat hitleriştili, printre cei arestați la cartierul general al Gestapoului din Prinz Albrechtstrasse se afla și Herbert Framm. Apoi Herbert Framm a fost văzut în Norvegia unde se înconjurase de aureola de „emigrant politic”, refugiat din Germania fascistă. Intre timp și-a schimbat numele în Willy Brandt, pseudonim pe care și-l păstrează pînă în ziua de azi.

Anul acesta, pe la sfîrșitul lunii martie, ziarul cehoslovac „Rude Pravo” a dat publicității

N. A. T. O. ȘI SPANIA FRANCHISTA

E greu de precizat dacă conducătorii N.A.T.O. au inițiat cu bună știință sau întîmplător, tocmai în preajma deschiderii Conferinței de la Geneva, intensă campanie cu privire la o eventuală primire a Spaniei franchiste în N.A.T.O. Această campanie o susțin nu numai departamentele diplomatice ale puterilor occidentale, dar și presa acestora. Oricum, faptul deținește limpede atît duplicitatea unor politicieni occidentali, cît și caracterul agresiv al N.A.T.O.

Ziarul londonez „Times” consideră că principalul inițiator al acestei campanii este Franța, deși ideea primirii Spaniei în N.A.T.O. este susținută de Turcia, Portugalia și Italia. S.U.A. — scrie în continuare ziarul — cu toate că nu intenționează să ia asupra sa inițiativa în această problemă, nu se vor împotrivi admiterii Spaniei, și asta cu atît mai mult, cu cît de 6 ani încoace au cu Franco un acord militar.

Faptul că inițiativa în această chestiune, să-i spunem direct, murdară, aparține Franței, nu trebuie să uimească, deoarece în ultima vreme, atît în cazul de față cît, și în multe altele, diplomația franceză vorbește nu numai în numele ei, ci și în al altora. Existența „axeii Paris-Bonn” exercită o puternică influență asupra multor acțiuni întreprinse de diplomația pariziană. Bonnul este cel care deține atu-ul, de oarece acolo dictează tocmai persoanele care au contribuit la instalarea în Spania a regimului fascist al lui Franco.

De ce oare își rezervă însă Franța cu atîta satisfacție inițiativa în această chestiune ca totul nedemn? Potrivit relațiilor ziarului elvețian „Glarner Nachrichten”, pentru a-și câștiga simpatia statelor occidentale Spania este gata să „facă „concesiuni”. Potrivit actualiștilor, „concesiunile” s-ar reduce la faptul că „Spania a renunțat la vechea politică pro-arabă și a creat un front unit cu Franța împotriva armatei de eliberare marocane”.

În comunicarea lor agresivă nord-atlantică, statele occidentale duc lipsă doar de Spania franchistă. Devine limpede chiar și pentru un orb cum arată această „lume liberă”, dacă unul din locurile cele mai de seamă îl ocupă un stat fascist.

K. V.

SĂPTĂMÎNA